

Literatūra

RAŠTIJA
MENAS
MOKSLAS

NR. 308

CHICAGOS LIETUVIŲ LITERATŪROS DRAUGIJOS LEIDINYS

XII METAI

IRENA TRAKELYTĖ

ŠIŲ METŲ LAUREATAS — HENRIKAS RADAUSKAS

Jaunutėje lietuvių literatūroje visą laiką pirmavo poezija. Iki šiol premijuotų knygų lygia su beletristika (o gal net didesnę) dalį sudaro poezijos veikalai. Taipgi neapsirikčiau tvirtindama, kad premijuotoji poezija savo kokybe daugeliu atvejų žymiai praneša premijuotąją prozą. Nieko stebėtina, kad ir dėl šių metų LRD premijos, išskiriančios geriausią grožinės literatūros veikalą, rimčiausiais varžovais buvo net trys poezijos rinkiniai. Iš jų premija atiteko „Žiemos dainai“, kurios autorius yra jau seniai jos nuspėjęs poetas Henrikas Radauskas.

Henrikas Radauskas

Idomu pastebėti, kad tuo tarpu, kai daugelyje kraštų minia poezijos nevertina, ja nesidomi, lietuviuose ji elgiasi atvirkščiai. Juk ir šių metų premija buvo paskirta visuotiniu rašytojų balsavimu; gi jeigu vienas rašytojas ir yra individas-kūrėjas, tai šimtas rašytojų — jau minia. (Šiuo atveju teigimą ypatingai paremia LRD paskelbti balsavimo rezultatai, iš kurių matosi, kad beveik kiekviena šiais metais išleista knyga viena kitą balsą gavo).

* * *
Kaip saulė gestančiame kosmose,
Pajuodusių žvaigždžių pavėsy, —
Taip tu palikusiuose posmuose
Ramus ir vienišas stovėsi.
(Poetui, 55 p.)

I lietuvių poeziją H. Radauskas atėjo prieš dvidešimt metų su eilėraščių rinkiniu „Fontanas“, ir iš karto užėmė stiprią ir savitą poziciją. Jis neįsileido į jokias tuo metu populiarias sroves, niekuo neskė, pats sekėjų nesulaukė, plačios visuomenės nebuvo pastebėtas, nei tinkamai įvertintas. Toks pat savitas ir vienišas, tik daug brandesnis, jis „sugrįžo“ mūsų poezijon „pasikalbėjęs su dievais“, po penkiolikos metų antrojo eilėraščių rinkiniu „Strėlė Danguje“.

Viršuje pacituotas posmas iš naujojo premijuoto rinkinio „Žiemos daina“ simbolizuoja H. Radausko poeto idealą ir jo užimtą poziciją.

Tiek gaivališką gamtą, tiek aistromis pertekusius žmones ir dievus stebėdamas, poetas pasilieka atokiai nuo jų, vienišas ir ramus, nes visa yra trupu ir laikina, apspręsta ir nepakeičiama. Vienintelis laiko neveikiamas pastovus ir amžinas dalykas tėra kūryba. Todėl ir

Bacho fleita groja apie mirtį
Kaip apie pavasarį — ramiai.
Dėkis daiktus. Tenka atsiskirti.
Tu be reikalo gimei.
(Fleita, 48 p.)

* * *
Jie kirviu sukapojo žodį,
Užrakino vario raktą,
O jis mūro akmenį skrodė
Nemirtingo žingsnio taktu.
(Žodis, 43)

Poetas H. Radauskas viena proga pasisakė prieš plačiai pasisklidusią pažiūrą, kad didelės poezijos negali būti be didelių idėjų. Jis pasisakė tikrąs magiška žodžio galia ir patarė poezijoje visų pirma ieškoti poezijos. Šia pažiūra tvirtai remiasi visa jo poezija, ypatingai paskutinis premijuotasis rinkinys.

Poetas žodžiais tapo nuostabiausių spalvų paveikslus ir juose rūtomis kvepia žalios žvaigždės, žodžiais kuria simfonijas, ir jose šlama ir žaliuoja vandenys ir javai. Trumpa akimirka lyg žaibo audroje nušviestas nemirtingom spalvomis nebepasikartojantis peizažas H. Radausko užfiksuotas įgauna kvapą ir

melodiją. Garsai pražysta vaivorykštės spalvomis. Toksai galingas yra žodis. Tokia neprilygstama poeto galia.

Nuo tavo kirčių siunta vėjas,
Ir tau dangus vulkanais liejas,
Ir dega girios ir laukai,
Kuriems tu žūti įsakai. (Audra, 50)

* * *
Žiūrėki: sninga, sninga, sninga.
Žiūrėki: baltas sodas minga.
Nugrimzdo žemė praeity.
Ispėk, kas eina? Neįspėjai:
Ateina princai ir kirpėjai,
Balti karaliai ir kepėjai,
Ir šlama medžiai apsnigti.
(Žiemos pasaka, 13)

Rašydamas apie Henriko Radausko poeziją, didelis jo garbintojas Jurgis Blekaitis literatūros žurnale „Aidai“ visai teisingai pastebi, kad Radauskas yra „pirmas ir iškalbingiausias propagatorius tų poetinių idėjų bei formų ir apskritai tų pasaulinės kultūros lobių, kurie amžinai egzistavo, bet kurių mes dar nebuvo organiskai priėmę ir pasisavinę, vystydami savo uždaroje tautiškoje orbitoje“.

Tame pat straipsnyje minėtas recenzentas teigia, kad Radauskas negriauna senų formų, bet „surenka, susumuoja, iškristalizuoja savy amžių kultūrinį patyrimą“.

H. Radausko poezija nėra impulsinė. Kiekvienas žodis yra su atsidėjimu parinktas ir padėtas į tokią vietą kur jo labiausiai reikalauja eilėraščio tinkamas balansas. Todėl jo eilėraščiai dažnai yra taupūs žodžiais, bet turtingi vaizdais ir prasme. Kūryba, veiksnys pastatęs kūrėją aukščiau jo paties sukurtų dievų, yra Radauskui per daug šventas dalykas, kad jis sau daleistų akimirkos impulsui priduoti sprendžiamos reikšmės. Daugelis jo eilėraščių, todėl, primena kantriai ir rūpestingai nušlifuosius brangakmenius.

Lietus išpylė žalią spalvą
Ant medžių ir drauge su ja
Dvi baltos rožės purtė galvą
Kaip širmas žirgas lietuje. (Gėlės audroj, 9)

* * *
Gulėdama naktį, kuri savo atkakliu
švelnumu sunaikina lovą, kambarį, visą
pasaulį, o ją pačią surakina šarvais, kaip
drėgną, tobulai besielę austre, ji prisimen-
mena ne šnibždesį, ne rankas, ne kūno
svorį, ne svetimą karštį savyje, o save
pačią, pavirtusią į seriją elektromagne-
tinių bangų, virpančių jau nesamoj erd-
vėj, betikslų, beprasmęškai džiaugsmingų.
(Fizinis reiškiny, 67)

Vienas „Žiemos Dainos“ skyrius, „Tragiška kaukė“, sudarytas iš ritminga proza parašytų, kaip kad pats autorius išsireiškė, „epinio pobūdžio“ kūrinių. Ši naujenybė Radausko kūryboje skaitytoją pritrenkia savo dinamiška ekspresija ir nepaprastu vaizdingumu.

H. Radauskui jau seniai prisegtas „esteto“ vardas iki šiai dienai mumyse yra stipriai prigijęs. Neretai H. Radauskas pasirenka tokias pavojingas temas, kurių traktavime vienas mažas paslydimas neišvengiamai dažną paskandintų triviališkumo ir net vulgarumo bedugnėn. Skaitytojas net priverčiamas lengviau atsidusti, kada Radauskas, atrodo net su visai mažomis pastangomis, tiesiog meistriškai išlaviruoja ant briaunos nepaslydęs. Ta prasme esteto vardas H. Radauskui ypatingai tinka.

Viršų pacituotas ištisas kūrinys iš skyriaus „Tragiška kaukė“. Stipriausiais šiame skyriuje laikytini: „Kantrybė“, „Gaisras panoptikume“ ir „Veneros gimimas“.

* * *
Juodas varnas ant balto sniego.
Naktis užmigo. Nenoriu miego.
Sniegas krenta, varnas skrenda
Žmona miegot su kitais pripranta.
Varnas ant stogo nusileido.
Vaikai užmiršo mano veidą. (Kalinys, 47)

Viršuje pacituotame eilėraštyje kažkaip iškrinta iš rikiuotės trečiasis posmas. Taipgi aštroku disonansu nuskamba šiaip labai jau grakščia eilėraštyje „Laumės juosta“ trečiasis posmas, kuriame paukščių sielos

(Tęsa 2-me psl.)

HENRIKO RADAUSKO EILĖRAŠČIAI

BEGALINIS LIŪDESYS

Ant melsvo fono — žvaigždės blyškios.
Naktis kaip ašara šviesi.
O žemėj žydi baltos vyšnios
Ir begalinis liūdesys.
Pavasario gėlė tyli
Žolėj geltoną veidą slepia.
Pasaulis liejasi ir kvepia
Liūdnam mėnulio spindulį.
Danguj apalpę žvaigždės guli.
Naktis betikslė ir šviesi.
O senas, virpantis mėnuli,
O begalinis liūdesy!

“Fontanas”, 1935 m.

ŽIEMOS MIRTIS

Nuo fioletinės šakos į žydrą sniegą
Žiauri lakštingala isterišku balsu
Nukrito juokdamos, ir skambios upės
[bėga
Per pievą, virpančią nuo mirgančių švie-
[sų.
Fanatiškų gėlių miškai į orą šauna,
Rubino žiedlapiais raizydamos stiklus
Vasario veidrodžių, ir veda žiemą jauną
Į mirtį degančią pavasaris vikrus.

PASAKA

Pro dūmus traukinio, pro vielas telefono,
Pro užrakintas geležies duris,
Pro šaltą žiburį, beprotiškai geltoną,
Pro karštą ašarą, kuri tuojau nukris,
Pro gervių virtinę, kuri į šiaurę lekia,
Pro gnomų požemiuose suneštus turtus —
Atskrenda Pasaka, atogrąžų karšta plašta-
[kė,

Ir mirga margas spindulių lietus.
Septynias mylias žengia vaiko koja.
Našlaitės neliečia vilkai pikti.
O Eglės broliai dalgiais sukapoja
Jos vyką Žaltį jūros pakrašty.

Voras su trupiniu į dangų kelias.
Kalba akmuo ir medis nebylys.
Ir ieško laimės, ant aklos kumelės
Per visą žemę jodamas, kvailys.

Pasaulis juokiasi paspendęs savo tinklą
Ant žemės vieškelio, takelio ir tākų.
Klausau, ką Pasaka man gieda kaip lakš-
[tingala,

Pasauliu netikiu, o Pasaka tikiu.
“Fontanas”, 1935 m.

PAVASARIO NAKTIS

Skambi lakštingala triukšmingai gieda.
Alyvom kvepia senstanti naktis.
O žalias mėnuo per medžius atrieda
Ir ima šviesti tiesiai į akis.
Atsiminimai skrenda mėnesienoj
Kaip a gelai, ir aš nebegaliu
Užmigti nuo liepos silueto sienoj
Ir nuo žalių mėnulio spindulių.
O laikrodis kartoja seną melą,
Vid laimė šypsosi, kad ji gera,
Ir bėga jo tikėjimas per stalą
Į džiaugsmą didelį, kurio nėra.

“Strėlė danguje”, 1950 m.

ČIURLIONIS

Tarytum ežero dugne nugrimzdęs klonis,
Kur liūdi žaluma pavargusioj mėlynėj,

A. S. PUŠKINAS

EUGENIJUS ONEGINAS

Eiliuotas romanas

Vertė STEPAS VAZBYS

Vinco Krėvės-Mickevičiaus
Spiesiam Prisiminimui

(Tęsinys)

AŠTUNTOJI DALIS

XXXII

Jis nevažiuoja, jis rimtai
Jau ruošia laišką į anapus,
Rašyt, kad atverstas jo kapas.
Tatjanai vien nerūpi tai.

Nutilo sienose žaliuojantis Čiurlionis,
Ir žiba fosforu vijokliai vandeniniai.

Cia amžiai baigėsi, čionai sustojo laikas,
Pražydo pasakoj karališki pelėsiai.
Į pienę miegančią vos gimęs žydras vai-
[kas

Rankas užsnūdusias per žalsvą miglą
[tiesia.

Žvaigždynų soduose, kur sidabrinės lin-
[gės

Beveik nesisupa, kur pumpurai ne-
[sprogsta,

Ant svyrančių šakų linguojas žvaigždės
[tingios

Ir mėnesio šviesoj numirusioj prinoksta.

Tylus švytėjimas pražydušios nirvanos
Sutirpsta rūbuose medūzės krištolinės,
Ir užiančiom gelmėm kartoja Okeanas
Galingą ilgesį dainuojančios undinės.

“Strėlė danguje”, 1950 m.

KANTRYBĖ

Žemės veidas susiraukšlėjo kalnynais,
akmuo užčiaupė liepsnojančias burnas
paskutiniams lavos fontanams.

Marmuras gulėjo ir laukė.

Pirmieji koralai išaugo jūros dugne, ir
po šimto milijonų metų pro jų tolimus pa-
likuonis praplaukė pirmosios žuvys.

Marmuras gulėjo ir laukė.

Begarsiai vabzdžiai, dar nežmoke dai-
nuoti, ropojo medžių k miengis kęskur į
viršų, į ten, iš kur plūdo šviesa ir šiluma.

Pirmasis paukštis nerangiai pakilo nuo
žemės ir, sumaišęs sparnų judesius, apsi-
vertė ore ir klykdamas nukrito į pelkę.

Marmuras gulėjo ir laukė.

Kailiais apsikarstęs žmogus bailiai pri-
slinko prie šokančios ugnies ir, pamatęs,
kad raudonoji pabaisa nepavojinga, išsi-
džiovinęs prie jos savo kailinius ir sušilo.
Graikai, pasižaboję karo laivus, išplaukė
į tolimą Troją.

Marmuras gulėjo ir laukė, kol, iš laužy-
klų išvežtas į saulę, apakino žmones ir
arklius savo kristalo sniegais, jų nerims-
tančia mėlyna žiežirba.

Marmuras laukė Fidijo, Polikleto, Miro-
no, kol po jų kalto smūgiais pavirto Per-
galės sparnu, atletų koja, pusiau ištiesta
deivės ranka, globiančia prie savęs nusto-
jusią svaidyti žaibus, prijaukintą, nutilu-
są erdvę.

Jis užsispyręs dar kariauja,
Dar triūsia vilisi iš naujo.
Drąsus, kaip sveikas, bet ligonis
Silpna ranka Tatjanai rašo,
Ugningų žodžių kiek pritašo,
Petrarkos tarsį palikuonis.
Stebėtis reikia, jis laiškuos’
Seniai neranda jau prasmės.
O gal, kaip vaistas, ims padės,
Išgelbės jį gal nuo kančios.
Prašau jo laišką paskaityti,
Suprast, užjaust, susimąstyti.

Onegino laiškas Tatjanai

Taip, viską numatau: išeis
Jus laiškas mano netikėtai.
Ir karčią panieką atskleis
Jūs’ žvilgsnis išdidus ir kietas.
Ko noriu aš? Kuriuo tikslu
Jums sielos atverčiu gelmes
Ir piktą džiaugsmą gal keliu,
Pasididžiavimo versmės?..

Jus susitikęs netikėtai,
Tuo švelnų jausmą pastebėjau,
Bet, beprotis, juo netikėjau,
Prarasti laisvę nedrįsau,
Laimužės nenorėjau sau,
Tebežabojau širdį veto.

Viena kliūtis dar įsivėlė —
Vis Lenskio jutome šešėlį.
Atplėšiau širdį, ak, kvailai
Nuo to, kas miela būtų jai.
Tariausi, atskalūnas aš,
Kad laisvė, vienišo ramybė
Man laisvę pavaduos beribę.
Ir kaip aš nubaustas, dievaž...

Būt’ kiekvienu su Jumi laiku,
Visur, visad tik Jus lydėti
Ir lūpų šypsnį ir akių
Kiekvieną judesį stebėti.
Savęs įsunkti Jūs’ esybę,
Suprasti Jūsų tobulybę
Ir tirti prieš Jus saldžios’ kančios’
Ar gest žvake be atvangos —
Tokia būties man nūn esmė,
Kaip džiaugsmą kelianti giesmė.

Miržas tai — juk tik velkuos,
Kaip kalinys, Jūs’ iš paskos.
O man net valanda brangi.
Kaip ją stūmiu?.. Nuoboduly.
Žinau: gal trumpas amžius bus,
Bet kad gyvenimas šypsojūtis,
Žinot kas rytą turi protas,
Kad dieną pamatysiu Jus.

Bijaus: nužeminta malda
Jūs’ sielos lukšto neprakals,
Vien pikta priekaištą sukels,
Jūs skelbsit veidmainiu mane.
Kad Jūs žinotum, kaip baisu
Kankintis meilės ilgesiu,
Liepsnot ir protu nuolatos
Malšinti sąmyšį aistros.
Prie kojų noris man nūnai,
Kelius, lyg skęstant, apkabinsu,
Išverkti viską — tevedinas
Širdies užguitos slėpiniai.
Tuo tarpu lemta man vaidinti,
Žiūrėti į Jus žvilgsniu linksmu
Ir tonu kalbinti ramiu,
Ir slėpti nuodėmingą mintį.

Tebūnie: trūksta man jėgų
Iveikt save, aš Jūsų valioj.
Prašau malonės, ir tegu
Likimas sprendžia mano dalią.

(Bus daugiau)

(atkelta iš 1-mo puslapio)

Nudžiugę šnekasi ir čiulba

Aplinkui telefono stulpą...

(20 p.)

Gal būt, šiame eilėraštyje norėta negyvo ir grubaus telefono
stulpo kontrastu išryškinti septynių spalvų laimės juostos ir
į ją skrendančių “alpstančiais drugiais” paukščių sielų trapų
nepakartojamą skaidrumą, tačiau, atrodo, kad tas nepoetišką
stulpą vis dėlto vaizdą daugiau temdo, negu ryškina. Džia-

giamės, kad “Žiemos Dainoje” tokie posmai tikrai reti.

Naujuoju Henriko Radausko rinkiniu gryniosios poezijos mė-
gėjai pagrįstai apsidžiaugs, lygiai kaip ir rūpelnytais laurais
rinkinio autoriui. Vytautas Saulius knygą išleido skoningai ir
patraukliai.

Henrikas Radauskas ŽIEMOS DAINA. Eilėraščiai. Išleido Vytautas Saulius,
Chicago, 1955.

Gražu sovietų Lietuvoje

(Humoristškų trupinėlių rinkinėlis)

TIKRAS APIBŪDINIMAS

Eina Vilniaus gatve girstelėjęs pilietis ir šūkauja:

— Susas, utėlės, parazitai, niekšai, parsišėdėliai...

Staiga nusileidžia sunki policininko ranka ant jo peties.

— Areštuoju už valdžios niekinimą, — sako policininkas.

— Aš ir galvot nepagalvojau apie valdžią, — teisinasi pilietis.

— Nesvarbu, — sako policininkas, — bet tamsta ją visiškai tikrai apibūdina...

DVI PRIEŽASTYS

Susitikę Klaipėdoje du partiečiai kalbasi apie pabėgimus į užsienį.

— Aš tai turėčiau dvi priežastis bėgti, — sako vienas.

— Kokias? Juk esi patikimas, turi automobilį, šoferį, tarną, pinigų...

— Bet kilus karui, kai viskas pasikeistų, būčiau pakartas ant pirmos sausos šakos...

— Nebijok, niekas nesikeis. Viskas bus taip visados...

— Tai va ir būtų ta mano antroji priežastis bėgti į vakarus...

BEPROTIS

Ateina du pamišėliai pas beprotnamio gydytoją, ir vienas sako:

— Daktare, mano draugas visiškai pasiuto. Visą laiką kalba, kaip pabėgti iš Lietuvos. Tamsta pasirūpink juo!

Atsargus gydytojas sako:

— Noras pabėgti iš Lietuvos dar nereiškia visiškos beprotystės. Gal geriau bus, jeigu saugumas juo pasirūpins.

— Ne, daktare, aš sakau tamstai, kad tai beprotis, nes, matai tamsta, jis nuolat kalba apie pabėgimą į... Rusiją.

STACHANOVIEČIŲ KILMĖ

Išaiškinta, kad sukergiant asilą su skruzdėle, gimsta sovietiški stachanoviečiai.

PRITAIKOMASIS MOKSLAS

— Sako, rusai išrado skiepus: kai tik paskiepija triušį, tai tas tuojau pasidaro kaip dramblys.

— Bet kokia gi nauda iš to?

— Ar tau dar neaišku? Tik pagalvok: jeigu triušis toks užauga, tai kas pasidarys iš karvės? Jos galva bus Kaune, o uodega — Maskvoj. Tokia karvė Lietuvoje es, o Rusijoje ją melš.

PAMĖGINK NETIKETI

Skelbiama, kad didieji sovietiniai biologai Lisienko ir Mičiurinas užaugino vyšnias kaip obuolius... Sibire. Ir kviečiai ten auga, o ant medžių sirpsta puikios žemuogės...

Visiems, norintiems įsitikinti, valdžios lėšomis apmokama kelionė ir pilnas išlaikymas per 25 metus... Sibire.

AUKŠČIAUSIAS LAIPSNIS

Susitiko Vilniaus gatvėje

Chackelis savo draugą ir klausia:

— Sakyk, Berka, ar mes jau pasiekėm aukščiausią laipsnį komunizmo, ar bus dar blogiau?

ŠTAI KODEL BĖGA

Masiniai pradėjo bėgti kiškiai iš Lietuvos. Per Prūsiją, per "koridorių", per rytų Vokietiją ir vis į vakarus. Sujudo vakarų Vokietijos pasieniečiai. Gaudo. Tardo.

— Was ist los? — klausia.

— Bepartyvius jaučius Lietuvoj persekioja, — sako kiškiai.

— Bet jūs gi ne jaučiai, — stebisi vokiečiai.

— Taigi... Pagaus, įkalins, o tu tada aiškinkis, įrodinėk, kad esi ne jautis...

PROGRESO VAISIUS

— Kodėl nėra mėsos?

— Matai, mes taip sparčiai, taip greitai žengiamo į socializmą, kad galvijai negali suspėti eiti su mumis.

KAIP SEKASI?

— Kaip sekasi? — klausia draugas draugą, susitikęs Kau-no gatvėje.

— Vidutiniškai...

— Kaip tat suprasti?

— Paprastai. Blogiau, negu vakar, bet geriau, negu rytoj.

GERIAU...

Sugrįžta žmogus iš Vilniaus, ir draugai jį apspinta:

— Kas naujo, kaip sekasi?

— Geriau, — lakoniškai atsako sugrįžęs.

— Geriau, bet kuriuo atžvilgiu: politiniu, ūkiniu, kuria prasme geriau?

— Geriau...

— Bet kas geriau?

— Geriau nekalbėti...

SKELBIMAS

LTSR dantų gydytojai skiria aukštą atlyginimą nurodžiusiam geriausį būdą rauti dantis per nosį.

Paaikškinimas: senuoju metodu toliau dirbti nebeįmanoma, nes niekas neišdrįsta praversti burnos.

PASAKA

Išėjo kartą Hitleris su Staliniu pasivaikščioti ir susitiko jautį. Stovi vidury kelio, akis varto, ragus stato ir visiškai nemano pasitraukti.

— Dink iš akių, o ne, tai į kacetą uždarysiu, — sako Hitleris.

O jautis tik šnirpščia, tik putomis drabstosi. Mato Stalinas, kad galvijai, tai ne generolas. Jo liežuviu nenugalėsi. Reikia veiksmų. Taigi kaip turėjo rankoj, taip ir metė jaučiui kakton tokia knyga. Jautis tik žvilgtelėjo į tą knygą ir nurūko laukais, kaip pasiutęs.

Žiūri Hitleris į tą knygą ir

nieko suprasti negali. Rusiška.

— Was ist das? — klausia.

— Eto — čto dala sovietiska-ja vlast sielskomu choziaistvu, — paaikškino Stalinas ir juodu nuėjo sau.

Atsitiko taip, kad vienas mūsų veikėjas (p. R.), keli agromomai ir draugas Bimba vėliau, eidami tuo keliu, susirinko tos knygos atskirus lapelius ir juos iki šiol meiliai nešioja...

Matote, žmogus ne galvijai...

PIRMIEJI BŪLŠEVIKAI

Naujausiu sovietiško mokslo laimėjimu yra atradimas, kad patys pirmieji komunistai pasaulyje buvo Adomas ir Jieva.

Nes:

1. vaikščiojo basi,

2. neturėjo rūbų,

3. maitinosi žolėmis ir šaknelėmis ir

4. manė, kad esą Rojuje...

MOKYKLOJE

— Dievas padaugino duoną ir mėsą ir pavalgydino alkaną minią, — tarė mokytojas ir vėl greitai vaikus klausia:

— Sakykite, kur čia yra aiški ir pagrindinė nesąmonė?

Vaikai tyli. Mokytojas paaikškina pats:

— Matote, mieli vaikučiai, aiški ir pagrindinė nesąmonė yra Dievas. Juk jokio Dievo nėra...

O iš klasės galo kažkas atsiliepia:

— Bet duonos ir mėsos taip pat nėra...

SOVIETIŠKA DRAUSMĖ

Defiliuojant pėstininkams pro Staliną, kažkas sučiaudėjo.

— Stot! Kas sučiaudėjo? — sušuko Stalinas.

Visi tyli. Stalinas duoda įsakymą tuojau sušaudyti 10 iš pirmos eilės ir vėl klausia:

— Kas sučiaudėjo?

Vėl visi tyli. Ir vėl 10 iš antros eilės sušaudoma. Tai matydamas vienas kareivis atsiliepia:

— Aš sučiaudėjau...

— Į sveikatą, — tarė Stalinas ir įsakė defiliuoti toliau.

RENKA DR. K.GRINIAUS

ATSIMINIMUS

Jau pradėtas rinkti Dr. K. Griniaus atsiminimų II tomas. Pirmasis tomas, kaip žinome, buvo išleistas vakarų Vokietijoje.

Buvusio Lietuvos Prezidento atsiminimams leisti yra sudarytas Dr. K. Griniaus Komitetas. Komitetas jau atliko paruošiamuosius darbus. Bet jis dar reikalingas visuomenės paramos. Jam reikalingi pinigai. Spaudos darbas ir popierius yra gana brangus.

Aukais ir ankstyvuosius II atsiminimų tomo užsakymus prašome siųsti tokiu adresu: Dr. Kazio Griniaus Komitetas

1739 S. Halsted Street
Chicago 8, Illinois.

SPAUSDINA KNYGĄ

APIE DANTŲ SVEIKATĄ

NAUJIENŲ spaustuvėje jau pradėta spausdinti knyga apie dantų sveikatą, grožį ir gerą jų užlaikymą. Knyga jau surinkta, iškoreguota ir sulaužyta.

Knygą parašė Dr. A. J. Gus-sen, ilgą praktiką dantų gydy-mo srityje turįs specialistas. Knygoje yra didokas skaičius gerai parinktų paveikslų.

Be šios knygos negalės apsieiti nei vienas žmogus. Gaila, kad šios rūšies knyga nepasirodė anksčiau. Daugelis mūsų tautiečių, kurie ne laiku dantis prarado, būtų galėję juos išsaugoti sveikus.

Knyga bus kietais viršeliais ir kainuos \$4.00. Knygų platin-tojams duodama nuolaida.

Kokios Velykos be Jonuškaitės

Operos solistės V. Jonuškaitės plokštelių albumas labai graži dovana Velykų šventėms. Reikalauskite visuose knygynuose ir pas J. Karvelį, 3322 So. Halsted St., Chicago, Ill. Tel. YA 7-0677.

Atvykęs iš Europos prityręs laikrodininkas su specialiomis mašinomis, tikrina laikrodžius nemokamai. (Sk.).

Išrinkime Gugiene SLA išdininku

Jau prasidėjo SLA Pildomosios Tarybos narių rinkimai. Kviečiame visus SLA narius balsuoti už Norą M. Gugiene SLA išdininko pareigoms.

—Komitetas Norai Gugienei Išrinkti.

MENO ŽINIOS

Dalinė religinio meno paroda

Organizacinis parodos aptarimas

S. Tamulaitis

Nelengva šiuo metu rašyti apie religinio meno parodą, kai žymi mūsų menininkų dalis susiskaldžiusi į dvi ar tris aršias priešingas grupes. Kas vienai iš tų grupių atrodo balta, tas kitai jau yra juoda; ką vieni pasišovę garbinti ir laiko tikru menu, tą kiti vadina tik bereikšme teplioryste ir šlamštu. Šiaip ar taip toks profesinis antagonizmas ir beprasmiškas susiskaldymas vis tik jau per toli nuėjęs. Jei artimoje ateityje visuomenė pradės nusigręžti nuo mūsų dailininkų, žinokime, tai bus kaltė ne visuomenės, o kaip tik tų pačių gerbiamų mūsų dailininkų. Stebėkim dalykus iš šono: įvairioms kovojančioms mūsų dailininkų grupėms vadovauja ir jas iš šono inspiruoja, rodos, ne koki svetimtaučiai — ne koki vokiečiai, maskoliai ar lenkai — bet tie patys broliai lietuviai, vienos motinos Lietuvos sūnūs. Kodėl, sakykite, negalėtų šie visi broliai lietuviai vieningai susitarti bent savo profesiniuose — organizaciniuose klausimuose ir, kur syki yra bendras reikalas, pasirodyti, kaip vieningas organizacinis padalinys?.. Tai yra padarę visų kitų sričių lietuviai profesionalai, ar negalėtų tai padaryti ir lietuviai dailininkai?..

Parodos organizatorių pastangos

Ar mūsų dailininkai pešasi ar tūli iš jų stovi nuošaliau, lietuviškasis gyvenimas eina savo keliu ir nuolat atneša mums naujų kultūrinių laimėjimų; laimėjimų net ir tos pačios dailės srityje.

Religinio meno paroda suorganizuota ir atidaryta (š. m. kovo 11 d. Chicagoje). Gražu ir sveikintina! Suorganizavoją JAV LB-nės Chicagos apygardą, kuriai vadovauja veiklus sumanus mūsų kultūrininkas dr. J. Bajerčius, mokąs ne tik ugningai kalbėti, bet ir daug ką realiai nuveikti.

Pati organizacinė parodos darbų našta gulė ant LB Chicagos kultūros Tarybos ir ant dail. A. Valeškos pečių. Kam teko iš arčiau stebėti parodos organizavimo darbus, tas gerai matė, kiek posėdžiauta naktimis, kiek sugaišta laiko ir kiek parodyta sumanumo, kai vienoje — specialiai parengtoje ir išdekoruotoje salėje (šv. Kryžiaus parapijos salėje, Chicago) atsirastų lietuvių dailininkų kūrinių ne tik iš Chicagos, bet ir iš Kanados, Prancūzijos, Australijos ir kitur.

Ir jei iš parodos rengėjų pusės nebūtų padaryta tam tikrų

taktinių — organizacinių klaidų, visiems šiems rengėjams be jokių sąlygų priklausytų 100-procentinė pagarba bei padėka. Jų nuopelnai būtų visuotiniai. Deja, tuos savo nuopelnus patys organizatoriai stipriai sumažino, nepajėgdami religinio meno parodos paversti visuotine, o pasitenkindami tik ribota ir daline religine parodėle.

Esami ir nesami parodos dailininkai

Tarpe 38 parodoje dalyvaujančių autorių randame labai ir labai nelygios vertės menininkų. Yra čia žymi dalis ir visai jaunų dar silpnokų jėgų, studentų ir šiaip dailės mėgėjų (neturinčių net eilinio dailininko vardo), yra čia betgi ir tarptautinėje meno scenoje išgarsėjusių tapytojų, gabių architektų.

V. Kasiulis, garsinąs Lietuvos vardą pasaulinio meno centre Paryžiuje, yra lyg šios parodos žiedas. Jį papildo T. Valius, V. Petravičius, A. Mončys, V. Vizgirda ir dar vienas kitas žymesnis kūrėjas. Minėtų dailininkų darbai, verti šventovių ir muziejų sienų, kad ir dalinei religinei meno parodai priduoja nemažos reprezentacinės reikšmės.

Tačiau šalia šių visų įvardintų ir neįvardintų dailininkų mes pasigendame dar ištisos eilės ir kitų ne mažiau žinomų lietuvių dailininkų, kurių religinio pobūdžio darbai ne vienam kultūrininkui gerai pažįstami. Šių, būtent, dailininkų parodoje kaip tik ir nematyti. Nematyti net ir tų vardu, kurie, negalėdami lygintis su žymesniais dailės autoritetais, vis dėlto drąsiai prilygsta a niems gausiems smulkesniems parodos autoriams ir kurie savo atelėje turi sukūrę nemažą darbų religinio meno temomis. Kur jie? Dėl ko jie nedalyvauja? Kas atsitikę?..

Į tai atsakome, kartodami iš naujo: atsitiko tai dėl to, kad parodos organizatoriai neįgalėjo ir nepajėgė organizuojamą savo parodą paversti populiaria ir visuotine religine meno paroda.

Akivaizdus dailininkų sąrašas

Kad šis teigimas nėra iš piršto išlaužtas, paduosime čia sąrašą tų JAV gyvenančių dailininkų, kurie galėjo dalyvauti, bet kurie vis tik nedalyvavo šioje parodoje.

Chicago:

4 — NAUJIENOS, CHICAGO 8, ILL.
— SATURDAY, MARCH 24, 1956

A. Skupas, A. Varnas, M. Šileikis, J. Mulokas, J. Laurinavičius, M. Laurinavičienė, P. Vėbras, V. Vijeikis, J. Pautienius, B. Murinas, K. Varnelis, V. Vaitekūnas, K. Žoromskis, M. Markulis, L. Kasperskis, P. Zolpis, P. Galinionis, A. Rimienė, J. Stankūnienė.

New Yorkas:

P. Puzinas, A. Galdikas, V. K. Jonynas, V. Kašuba, E. Urbaitytė, A. Kašubienė, J. Subačius, T. Mažeika, M. V. Dobužinskis, J. Šukys, Paškevičius, Paškevičienė, Ada Korsakaitė.

Brooklynas:

P. Ingelevičienė, B. Gedvilienė, Č. Janušas, E. Kulbokienė, P. Osmolskis.

Filadelfija:

A. Staneika, A. Smailis.

Bostonas: V. Andriušis

Detroitas: K. Melnikas.

Clevelandas:

K. Žilinskas, J. Vieksnis, Vėdegytė-Palubinskienė.

Kalifornija: A. Rūkštelė.

Oregon: Kun. P. Brazauskas.

Mes čia surašėme tikrai 46 dailininkus, kurie nepasiuntė savo darbų į religinio meno parodą. Tačiau tai, toli gražu, dar nepilnas sąrašas tų mūsų dailininkų, kurie šiuo metu yra prisiglaudę JAV. Turint galvoje faktą, kad JAV dabar yra arti 100 lietuvių dailininkų, gauname išvadą, kad tik 30% iš jų teištatė savo kūrinius. Betgi nereikia užmiršti, kad Australijoje, Anglijoje, Kanadoje, P. Amerikoje, ir kitur yra išsimėčiusių dar apie 80 lietuvių dailininkų. Tuo būdu visame laisvame pasaulyje jų skaičius pasiekia iki 180. Rezultate religinio meno parodoje dalyvauja tik 20% lietuvių dailininkų. Užtat jos kitaip ir negalime vadinti, kaip tik daline religine meno paroda.

Būtų betgi šališka ir neobjektyvu teigti, kad didžiuma, t. y. 80% dailininkų, kurie savo darbų minėtai parodai nedavė, nedavė jų dėl to, kad negalėjo sutikti su prieky stovinčiais parodos organizatoriais. Tai būtų klaida. Reikia būti objektyviems ir negalima visas kaltes suversti parodos rengėjams. Yra dailininkų, kurie iš viso religinio pobūdžio kūrinių nekūrė, arba kurie dėl įvairių priežasčių nespėjo savo darbų atsiųsti, kuriems kliudė aukšti muitai, pervežimas ir t. t.

Tačiau iš kitos pusės žiūrint, turime visą eilę gerų menininkų, pagarsėjusių net tarptautiniame meno pasaulyje, kurie galėjo parodoje dalyvauti, bet... nedalyvavo. Jų tarpe randame ir tokių, kurie gyvena visai netoli tų namų, kuriuose dabar vyksta minėtoji paroda. Kodėl jie nepasirodė?..

Iš gerai informuotų šaltinių turime žinių, kad žemiau išvardinti JAV menininkai tikrai turi nemažą kiekį įžymių religinio turinio kūrinių, kurių išstatymą parodoje nulėmė ne aukšti muitai, ne brangus pervežimas, ir ne kiti techniški sunkumai, bet visai kitos priežastys. Štai tų menininkų pavardės:

K. Varnelis, K. Žoromskis, J. Mulokas, P. Vėbras, A. Varnas,

A. Galdikas, V. K. Jonynas, V. Vaitekūnas, P. Laurinavičius, P. Puzinas, V. Kašuba, M. V. Dobužinskis, E. Urbaitytė, J. Subačius, K. Melnikas, A. Skupas, Kun. P. Brazauskas ir kt.

Didieji menininkai, nedalyvaujantys šioje parodoje

Būkime atviri ir prisipažinkime, kad tarptautinio masto grafiko M. V. Dobužinskio sukurtais darbais gėrėjomės ne tik neprikli. Lietuvoje, bet jo kūrinius matė Paryžius, Berlynas, Miunchenas, Madridas, New Yorkas ir kt. meno centrai. Ar nepasigendame dabar to dailininko šioje parodoje? Ar nepasigendame ypačiai jo puikių, grafiškai vaizduojamų, Vilniaus šventovių?..

O kur A. Galdikas su savo visa eile šventųjų? Kur jo spalvingas šv. Kazimieras?.. Jei jo kūrinių pasipuošė Paryžiaus Moderniojo meno muziejus, tai šiai eilinei religinio meno parodai tikra būtų buvęs didelė garbė turėti savo tarpe tokį talentingą ir pasauliui žinomą tapytoją.

Greta A. Galdiko išskyla įžymusis grafikas V. K. Jonynas. Atsimename dar tremties laikus iš Vokietijos ir jo sukurtus stilingus medžio raižinius; atsimename beveik neturinčius sau lygaus pavyzdžio sukurtus jo religinio turinio darbus. Šiandien V. K. Jonyno darbais yra pasipuošę net septyni kitų valstybių meno muziejai!.. To neužginčys ir aršiausi jo priešai. Jis yra jau tarptautinis menininkas! Vis dėlto šio dailininko kūrinių nematyti. Kodėl? Kas tai sukludė?

Beje, čia pat, toj pačioj Chicagoj, gyvena du religinio turinio darbais garsėję dailininkai: K. Varnelis ir K. Žoromskis. Dėl ko jie nerado reikalo dalyvauti su savo darbais parodoje?..

Daugis žino ir matė, kiek K. Varnelis, tas gabus šventovių dekoratorius ir puošėjas, turi savo talpioj studijoje įvairiausių tikrai meniškai atliktų darbų: spalvotų piešinių, vitražų projektų, mozaikos darbų, altorių projektų ir dar daug kitų kūrinių, skirtų bažnytinio meno tikslams.

K. Žoromskis, kuris vienas iš nedaugelio dabar dalyvauja Chicagos Meno Instituto parodoje, irgi gali pasigirti turįs arti 10 spalvingų moderniškai išbaigtų religinio pobūdžio kūrinių. Nematyti parodoje nė jo...

O kur Puzinas su savąja pasamerikiečius išgarsėjusia "Madona"? Kur A. Skupas ir tapytojas K. Melnikas? Kur yra K. Melniko "Nuėmimas nuo kryžiaus", premijuotas Detroito meno muziejaus? Ar ne vieta tam kūriniui buvo ir šioj parodoj? Kur pagaliau itin originalūs V. Kašubos ir P. Vėbros skulptūriniai darbai? Kartu tenka čia prisiminti ir "Draugo" dienraštį nekartą aprašytąjį kun. P. Brazauską, kuris savo religinio turinio darbų išbaigimu vertas ypatingo dėmesio ir kuris šią parodą tikrai būtų praturtinęs.

(Tęsinys 5 psl.)

(Išsėnys iš 4-to pusl.)

Aure, negalima praeiti nepaminėjus ir dviejų gabių mūsų inžinierių-architektų, Kulpavičiaus ir J. Muloko. Pirmasis bene gyvena Kanadoje, tačiau, kaip ir kiti menininkai, galėjo atsiųsti savo originalius šventovių projektus; deja, jis jų neatsiuntė...

O architektas Jonas Mulokas, autorius baigiamos Chicagoje statyti šv. Panelės šventovės ir kitų daugelio pastatų autorius, žinomas savo tautiniai kūrybiniu originalumu?!.. Juk tai itin įžymus kūrėjas, kuris ne tik mums patiems, bet ir amerikiečiams architektams nėra svetimas! Jis turi visą eilę bažnyčių projektų, braižinių ir kitų bažnytinių darbų, kurie dabartinėje relig. meno parodoje privalėjo būti dėmesio centre... Kiekvienam parodos lankytojui taip ir norėjosi pamatyti, ką, būtent, mūsų įžymieji dailininkai V. K. Jonynas, J. Mulokas, V. Košuba, A. Varnas ir kt. sukūrė ir kaip lietuviškus motyvus pritaikė aname istoriniame ir didžiausiame tremties pastate, Marketparke, Chicagoje, baigiamoje statyti šv. Panelės šventovėje. Deja, lankytojai to čia nepamatys...

Mūsų išvados

Aiškliai įrodžius, kad dabartinėje religinio meno parodoje tedalyvauja tiksliai apie 20% visų tremties dailininkų, tenka sustoti ties p. J. Vaidelio teigimais "Drauge" ir kituose laikraščiuose, kur jisai kalba, būk, nedalyvavimas kelių lietuvių menininkų neturės jokios reikšmės pačiai parodai. Koks tai apgaudinėjimas savęs ir lietuviškos visuomenės! Kokia tendencija, šališka propaganda!..

Tiesa, religinės meno parodos organizatoriai nuolat skelbė, kad parodos durys visiems menininkams yra atdaros. Tačiau su apgailestavimu tenka pasakyti, kad čia pat kita ranka tas duris užtrenkė, nes priekyje pastatė menininką Adolfą Valešką, kuris švelniai išsireikšiant, tarpe kolegų dailininkų neturi populiarumo ir apie kurį (kaip apie rengimo kom. pirmą) ne visai palankiai rašė spaudoje prof. A. Varnas ir V. K. Jonynas. Žinoma, objektyvumo dėlei primintina, kad dail. A. Valeška asmeniškai padarė tai, ką jis galėjo: padarė daug ir nuoširdžiai. Tačiau kitomis sąlygomis būtų buvę galima padaryti nepalyginamai daugiau.

Priežodis sako: tie neklysta, kurie nieko nederba ir nieko neveikia. Ką esame iš parodos gavę, pasitenkinkime šiuosyk ir tuo. Ateityje, jei mūsų energija nebus prarasta tarpusavio erzeliuose ir jei įsivyras tarp dailininkų kolegiška taika, pamatysime gal dar šį tą didingesnio. Reik tik naujų, truputį gausesnių ir truputį stambesnių premijų!.. O bagotų žmonių, kad ir tų pačių klebonų

tarpe, mūsųose nemaža, nemaža.

PASTABA. Dailininkų darbų įvertinimą iš esmės ir idėjinę katalikiškojo plastinio meno prasmę aptarsime sekančiame straipsnyje.

TADO SPARKIO PARODA

Lietuvių Auditorijos patalpose rytoj baigiasi jauno vilniečio Tado Sparkio paroda. Jis turi išstatęs 37, kaip jis pats sako, "komercinius" darbus. Darbų žanras įvairus: peizažai, naturmortai ir figūrinės kompozicijos.

Kiekviena kultūrinio darbo pastanga yra lauktina, bet vien pastangų neužtenka. Šiais laikais žiūrime į ateitį (ne į praeitį) ir iš dailininko reikalaujama originalumo, kūrybingumo ir nemenko išsilavinimo.

T. Sparkio peizažai "išskaltį" su dideliu persistengimu iki sustingimo. Išbaigti iki smulkiausių detalių, bet jie nepulsuoja organinės gamtos realybe.

Naujausieji leidiniai

NAUJIENOSE galima gauti šias knygas:

1. Prof. Vaclovui Biržiškai atminti, 24 puslapių knygtelė, išleista mokslininko laidotuvių proga. Kaina \$1.00.

2. Prof. Vaclovo Biržiškos "Senųjų lietuviškų knygų istorija". Kietais viršeliais \$2.50, minkštais — \$2.00.

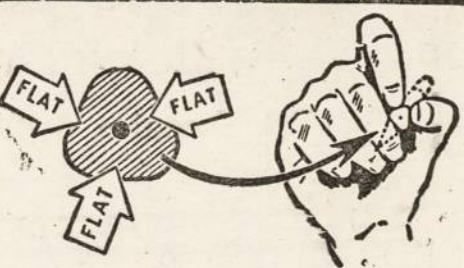
3. Teodoro J. Kučinsko "Lyties garbinimas", 144 psl., \$1.50.

4. Dan Kuraičio "Daug kraštų, daug žmonių", \$2.00.

Knygas gausite paštu, jei pasiųsite pinigų tokiu adresu:

NAUJIENOS
1739 S. Halsted St.,
Chicago 8, Illinois

NEW PENCIL SHAPE

No more tender spots for young writing aspirants who may sometimes burn the midnight oil in the great quest for knowledge. New at school conventions and business shows throughout the country is a new pencil shape. It's designed to give the user more comfort and eliminates middle finger soreness sometimes caused by the edges of ordinary pencils. For those who do extensive or continued writing this finger-fitting shape called Try-Rex is a great convenience. It assures perfect control of the pencil by school children or office workers.

Skaitykite "N-nas"

5 — NAUJIENOS, CHICAGO 8, ILL.
—SATURDAY, MARCH 24, 1956

TAVO ŠIRDIS SAKO:

Pavasari žavi tu mane gamtos atgimimu, vasarą—gėlių kvapumu, rudenį—vaisių skoningumu, o žiemą žavėk mane šviesos ir meilės lobiais, kuriuos duoda knygos.

\$13.00 VERTĖS KNYGŲ DABAR TIK UŽ \$5.00!!!

Tuoj kišk penkinukę į voką ir siųsk, nes tokia proga pasitaiko rečiau, nei urano klodų atradimas.

SAULĖS RŪSTYBĖ (romanas) sako: skaitai mane, nes myli, o nemylėt negali, kada mane skaitai. 311 psl., kaina \$2.00.

ČIKAGOS ŠEŠELIAI (novelės) sako: skaitai mane, nes aš parodau tau gyvenimą baisesnį, negu pats gyvenimas parodytų. 316 psl., kaina \$3.00. Ilustruota.

ŠIRDIES RŪMAI (romanas) sako: tik tada vaikščiosi širdies rūmuose ir juos tikrai pažinsi, kada mane skaitysi... 449 psl., kaina \$4.00. Ilustruota.

ŠLIUPTARNIAI (Amerikos lietuvių gyvenimo knyga) sako: tik mane skaitydamas matysi lietuvių tautos trečiosios dalies darbus, vargus, kančias, nuopelnus, kultūrą ir tautinį išlikimą. 652 psl., kieti viršeliai, kaina tik \$3.00!

VISOS 4 KNYGOS SYKIU tik už \$5.00! Persiuntimo kaštus apmokame. Rašykite:

DR. ALG. MARGERIS

3325 So. Halsted St., Chicago 8, Illinois

VISI PERKA VELYKOMS VAIVOS JUOKTIS — SVEIKA

**Nelinksmos — juodos ir šaltos bus Jūsų
Velykos be kišeninio paveiksluoto**

**300 JUOKŲ RINKINIO.
(100 IŠ JŲ "JUOKAI IKI AŠARŲ")**

I ir II dalis (atskirai po 2 dol.), už abi kartu tik
trys doleriai. Čikagoje gaunama Naujienose.

GAUNAMA TAIP PAT PASIUNČIANT 3 DOL.
(persiuntimas—mūsų lėšom) pas

N. JONUŠKĄ

15 COTTON STREET
ROSLINDALE, MASS.

NELAUKITE — RYTOJ GALI BUTI PERVELU!

Jei norite užsitikrinti nuo ugnies namus, baldus, automobilus, ar šiaip ką apdrausti, reikalaukite agento, arba brokerio, kad jis parūpintų jums polisą per mūsų kompaniją. Nelaimėi išituks, neturėsite jokių nemalonumų.

"Mes esame pirmaklasiai nariai Chicago Board of Underwriters"

O'MALLEY & McKAY, Inc

222 WEST ADAMS STREET LAMBARTS 1045
Telefonas CEntral 6-5208

Generaliai Agentai šių Kompanijų:

COLUMBIA INSURANCE COMPANY
PEARL ASSURANCE COMPANY
LUMBERMEN'S INSURANCE COMPANY
MASSACHUSETTS FIRE & MARINE INSURANCE CO.
MICHIGAN FIRE & MARINE INSURANCE COMPANY
AMERICAN AUTOMOBILE INSURANCE CO.
MASSACHUSETTS BONDING & INSURANCE CO.

SIUNTINIAI Į LIETUVĄ

Siunčiame dėvėtus ir naujus drabužius, medžiagas, vaistus ir maisto produktus. Senus ir naujus daiktus priimame ofise. Galima siųsti ir paštu.

Visi siuntiniai siunčiami su jau apmokėtu muitu, ir pristatymas garantuojamas.

REIKALAUKITE KATALOGŲ.

Taip pat siunčiame daiktus užsakomus Anglijoje. Siuntiniai pristatomi gavėjui 5—6 savaitių bėgyje.

T. KUCZEWSKI & CO.

4035 SO. RICHMOND STREET Tel.: FRontier 6-6399
Ofisas atdaras: Nuo pirmad. iki šeštad., nuo 9 val. ryto iki 8 val. vak.

GARSINKITĖS NAUJIENOSE

Lenkai atsako Dr. J. Girniui

(Lietuvių-lenkų santykių klausimu)

(Tęsinys)

Savo įsiterpimą į "Dialogą" autorius baigia prisiminimu, kuris, anot jo, kaip graži gėlė iškyla tamsiame mūsų santykių fone per paskutinius 20 metų, — tai būtent Lietuvos visomenės ir žmonių santykis su sumuštos lenkų kariuomenės būriais (rozbitki) ir civiliniais pabėgėliais, ieškojusiais 1939 rugpjūčio mėn. Lietuvos ribose pasislėpimo nuo vokiečių ir bolševikų antplūdžio grėsmės. Tokios užuojautos, tokio subtilaus supratimo, tokios nuoširdžios pagalbos neparodė mums jokia kita tauta. Tarytum burtininko lazdelei palietus, nutilo visokie priešingumai, visos senos pretenzijos ir atgijo pagarbos jausmas nugaltam priešui, užuojauta sumuštiesiems kariams, kuriems reikia padėti. Gal jau tada pasąmonėje slėpėsi baimė dėl savo krašto, kurio likimas turėjo susilyginti su nelaime, nukritusia ant dar neseniai buvusios priešiškos Lenkijos? Šis paskutinis mūsų betarpiško sąlyčio aktas neabejotinai turės didelės reikšmės būsimiems lenkų-lietuvių santykiams nustatyti, gi jo prisiminimas tegu mums šviečia iniciatyvoje, kurią parodė "Kultura".

Taip baigia savo straipsnį p. Jurgis Ivanauskas. Toliau kalba kurį laiką gyvenęs Kaune ir ne vienam kauniečiui žinomas

(B. d.)

TADEUSZ KATELBACH

Jis sakosi jau keletą metų nekėlęs balso lenkų-lietuvių byloje ir per visą emigracijos laiką tik du kartus susitikęs su žymesniaisiais Lietuvos politikais. Berods 1941 m. pradžioje jis susitikęs Lisabonoje su paskutiniu Lietuvos prezidentu Smetona, kurį lydėjęs jo, atseit Katelbacho, geras pažįstamas Yčas. Vėliau, jau keletą metų po karo dalyvavęs lenkų-lietuvių susitikime Londone. Lietuvių pusei atstovavo ministeris Sidzikauskas ir p. Avietėnaitė, lenkų pusei — ministrai Tarnowski, Sokolowski, Gwiazdowski ir jis, Katelbachas. Tais dviem susitikimais baigėsi jo įdomavimasis lietuvių reikalais emigracijos laikotarpyje. Tačiau jis niekuomet ne nutraukęs su jais kontakto, žinodamas, kas tame bare daroma ir pagal išgales sekąs lietuvių balsus bendromis abiem tautom temomis. Perskaitęs "Kulturoje" Dr. Juozo Girniaus straipsnį ("Lenkų-lietuvių dialogo beiškant"), girdi, nutariau pertraukti ilgai besitęsusi tylėjimą. Ne dėl to, kad bendrai jis jaustų reikala įsiterpti į šį dialogą ir ne todėl, kad p. Girniaus straipsnis įneštų į lenkų-lietuvių tematiką kokių naujų elementų.

Autorius sakosi keletą metų vedęs pasikalbėjimus ("dialo-

gus") su lietuviais: politikais, laikraštininkais, literatais, kariais, kunigais, gydytojais, teisininkais, neišskiriant ir vadinamųjų "pilkujų", atseit, paprastųjų žmonių. Išsipasakojęs viską. Nors nuo tų pasikalbėjimų praėjė jau apie 20 metų, o visa Europa pasikeitė taip, jog jos pažinti nebegalima, tačiau lietuvių-lenkų tematikoje mažai kas tepasikeitė. Beje, p. Girniaus straipsnis, girdi, esąs naujas to pavyzdys. Jo išvados, skirtos lietuvių ir lenkų pažiūrų į netolimą ar istorinę praeitį skirtumui pavaizduoti, neduoda nieko naujo. Taip pat seniai abiejų pusių iškaltos temos: Suvalkų sutartis, Żeligowskio žygis, tariamai "intensyvūs" lietuvių persekiojimai Vilniaus krašte, arba pagaliau ta temų tema, lietuvių vadinama "Vilniaus problema", nuo kurios išsprendimo, kaip rašo Dr. Girnius, priklauso lenkų-lietuvių ateitis. Ponas T. Katelbachas įsiterpiąs į diskusijas todėl, kad jis randa Dr. Girniaus išvados jo kilnų idealizmą (szlachetny idealizm), kuris esąs vertas dėmesio. Ieškodamas tikrosios plotnės būsimiems lenkų-lietuvių pasikalbėjimams (dialogams), p. Girnius trokštąs ją nuvalyti nuo "grynosios politikos". Jis mano, kad mūsų abiejų tautų santykių visumos nebus galima suvesti į gryną politinę problemą. Jis (t.y. p. Girnius) noris tuos pasikalbėjimus išlaisvinti iš "nacionalistinių prietarų", "iš destruktivinės įtakos, kurią darė gausūs absurdiškais nesusipratimais bei konfliktais praeities prisiminimai". Nuširdžiai siekdamas pastovių lenkų-lietuvių santykių, jis ieškąs "moralinių kriterijų", manydamas, kad "grynoji politika" yra jėgos bei klastos, bet ne teisės ir taikos sinonimas. "Tragiški antrojo pasaulinio karo patyrimai — Dr. Girnius rašo — verčia mus pademonstruoti savo pasipiktinimą politika, kuri moralybės principus skiria dienos kompromisams". "Laisvės ilgėjimasis, kuriuo gyvena tiek lenkai, tiek lietuviai, turi eiti greta su naujos dvasios mūsų tautų santykiams ilgesiu".

Toliau p. Katelbachas rašo: Tas kilnus lietuvių autoriaus idealizmas, jo noras grįsti lenkų-lietuvių santykius moraliniais kriterijais, abipusiu vieni kitų supratimu ir gera valia sužadino manyje tolimus 1933 m. rudens prisiminimus. Tuomet atvykau į Kauną. Nors buvau politikas, bet, matyti, "grynu politiku" nebuvau, nes, vykdamas iš Berolino į naujai atgimusios Lietuvos sostinę, pasiėmiau ir aš geroką idealizmo bagažą. Norėjau, kad būtų ne tik likviduoti nenormalūs santykiai tarp dviejų valstybių,

bet man rūpėjo abipusis vieni kitų supratimas, psichinis dviejų betarpiškoj kaimynystėj gyvenančių ir nepralaužiama mūro siena atskirtų tautų suartėjimas. Diskretiškai šluostydamas lietuviams jų akinius, nuolat apdulkėjusius čia vokiečių, čia sovietų neapykantos lenkams dulkėmis, per keletą metų kalbėjau si ta abipusio vieni kitų supratimo tema ir parašiau desėtkus korespondencijų iš Kauno į Lenkiją.

Savo korespondencijose aiškinau lenkams, kad Lenkijos ir Lietuvos istorija yra nebe-
grąžinama praeitis ir kad šių dienų lietuviai seniai jau pastebėjo joje rimčiausį pavojų savo kultūrai ir savo atskiram valstybingumui. 1933 m. spalio mėn. rašiau, jog šiandien lietuviai didžiuojasi, kad ta kultūrinė savisauga yra apvainikuota pasisekimu ir kad atsimitimo nuo Lenkijos dėka silpnas lietuvių tautinės kultūros dailgelis išaugo jau į išsilaugą, kurio žiedas nors dar nepažydo gausiomis varšomis, bet užtai jis giliai įsileido į žemę. Gi į lietuvių tų pat metų lapkričio mėn. kreipiausi tokiais žodžiais: Nenedavertinu tatinių lietuvių šūkių ir jų pretenzijų lenkų adresu. Nerašau šių žodžių tam, kad įkalbinėčiau lietuvius pradėti naują politinį kursą Lenkijos atžvilgiu. Tačiau man rodosi, kad visai nepriklausomai nuo to kurso, savo pačių naudai reikia baigti su esamu paradoksu. Tikras to paradokso turinys glūdi tame, kad lietuvių tauta jau keletą metų reiškia savo pageidavimus bei nusiskundimus lenkų tautos adresu, tačiau iš jų į Lenkiją patenka tik stereotipinės formulės, bet nepatenka svarbiausias dalykas — gilus, gyvas lietuvių gyvenimo turinys. Gaila: tauta, kuri nori būti suprasta kitos tautos, turi kalbėti į ją, kad ir labai kietai, bet ne iš už mūro sienos, kurios trylikos metų statyba ne-

praleidžia į Lenkiją tikrojo lietuvių kalbos garso.

Taigi anuomet man rūpėjo, kaip kad šiandien rūpi p. Girniui, visų pirma, abipusis vieni kitų supratimas. Niekuomet nepamiršiu, su koku susidomėjimu stebėjau viską Kaune, kad būtų laiku išleistas Varšuvos "Literatūros Žinių" (Wiadomości Literackie) "Lietuviškasis numeris". Nepamiršiu, kaip tais pat 1934 m. pradžiu gino mane žinia, kad net jaunieji lietuviai nacionalistai, susispietę aplink žurnalą "Naujoji Romuva", nutarė išleisti savo žurnalo "lenkiškąjį numerį". Tačiau tuo pat metu ne sekundei nepamiršau, kad centralinis lenkų-lietuvių dialogo punktas yra vadinamoji "Vilniaus byla".

Toliau p. Katelbachas rašo, kad prieš išvykdamas į Kauną jis su savo bičiuliu Kazimieru Višinskiu (Kazimierz Wyszynski) darė įvairių variantų projektus, kad Vilniaus miestas priklausytų bendrai abiem tautom, kad tai būtų toks miestas, kuris jungia, o ne skiria tas tautas. Priėjome išvadą, kad reikia daryti viską, kad ateityje iš mūsų pusės nebūtų pavartotos Lietuvos atžvilgiu prievartos ar jėgos priemonės. Taip viduje apsiginklavęs, jis manęs, jog jam pavyksią palenkti lietuvius laipsniškai normalizuoti lenkų-lietuvių santykius. Tikėjęs, kad geravališkas lietuvių sutikimas pradėti normalizacijos veiksmus atvers galimybę kalbėtis Vilniaus temomis. Tą mano tikėjimą, saoko, sustiprino maršalo Pilsudskio žodžiai. Bet tuo pat metu Pilsudskis nepalikęs jokių abejotimų, kad tuo metu (1933-34 m.) sine qua non sąlyga bet kurioms tolimesnėms lenkų-lietuvių diskusijoms turi būti Lietuvos sutikimas sunormalinti santykius su Lenkija. Saoko, žinojau, kad niekas kitas, be Pilsudskio, neturės Lenki-

(Tęsinys / pusl.)

BIZNIO IR FINANSŲ PATARĖJAS

Pirkdamas ar parduodamas prekybos įstaigą, organizuodamas ar padidindamas įmonę ar kokį biznį, pasitark su

WILLIAM J. DRAKE -DRAGŪNAS

85-03 Wareham Place,
JAMAICA, N. Y.
Tel. Jamaica 6-7272

PASIMATYKIT SU STANLEY LITVINU

APIE JŲSŲ
INSULIACIJOS
PROBLEMAS

Dabar yra laikas
įrengti savo namą
žiemei.

Mes turime išdirbtą
reputaciją pilno pasi-
rinkimo A-1 rūšies
stako lentų ir namams
materiolių.

CARR-MOODY LUMBER COMPANY

3039 SOUTH HALSTED STREET

Tel.: VICTORY 2-1272

STANLEY LITVINAS, Mgr. — LIETUVIAI SALESMONAI

joje kada nors jėgos pastatyti taip Vilniaus klausimą, kad jis būtų abiejų tautų nuosavybė. Todėl, girdi, dariau Lietuvos užsienių reikalų ministeriui p. Lozoraičiui sugestiją, kol kas bent sudaryti nuolatines delegacijas: lietuvių Varšuvoje ir lenkų Kaune. Jų uždavinys būtų paruošti lenkų-lietuvių santykių normalizaciją. Perspėjau, jog laiko yra nedaug, nes maršalko mirties atveju teks palaidoti bet kokias viltis šitokiam lenkų-lietuvių klausimo išsprendimui, kuris sudarytų ateityje galimybę baigti "Vilniaus problemą". Kiek be pamenu, dviem ar trimis dienomis prieš Pilsudskio mirtį, p. Lozoraitis su pasitenkinimu davė man aiškiai suprasti, kad mano sugestija buvo prezidento Smetonos pozityviai įvertinta (potraktowana). Ruošdamasis su ta laiminga žinia į Varšuvą, gavau iš Berlyno telegramą apie Pilsudskio mirtį. Po kelių mėnesių, kada buvo beprasidedas aiškus atoslūgis lenkų - lietuvių santykiuose, įvyko staigus posūkis į senąsias pozicijas — kaip Dr. Girnius pasakytų — į "grynąją politiką". 1937 m. turėjau aplėisti Kauną. Kauno klaidos iššaukė griežtą Varšuvos reakciją. 1938 m. kovo mėn. lenkų ultimatumo pasekoje įvyko lenkų-lietuvių santykių sunormavimas.

Rašau apie visa tai tam, kad pasakyčiau Dr. Girniui, jog net jo kilnus kvietimas (szlachetne wezwanie) surasti moralinius kriterijus, kaip pagrindą lenkų-lietuvių pasikalbėjimams, nėra visiška naujovė. Jau senokai priklausiau prie tų, kurie panašiai, kaip jis, žiūrėjo į šią problemą. Ir, nežiūrint apsigavimų bei nusivylimų, palikau ir toliau moralinių kriterijų, netilpstančių ne gyvoje "grynosios politikos" formulėse, išpažintojas. Dar daugiau, kad tų kriterijų pagilinimas yra būtinas dabartiniu metu, mane įtikino įvairių lietuviškų pasisakymų lektūra. Pavyzdžiui, priminsiu tik vieną.

Praeitų metų rugpiučio mėn. "Europos Lietuvio" skiltyse pasirodė ilgas Simo Sužiedėlio straipsnis, gvildenąs lenkų-lietuvių santykius. Straipsnis liudija tiek apie autoriaus susidorojimą su tema, tiek apie jo absoliutų bejėgiškumą išsivaduoti iš džiunglių, pilnų nesąmonių, įžeidinėjimų, priešlenkiškų nusiskundimų bei smerkimų, kuriuos gaila būtų čia kartoti. P. Sužiedėlis gąsdina lietuvius, kaip seniau, lenkų agresyvumo šmėkla, godžiai siekiančia Lvovo, Vilniaus ir... Karaliaučiaus. Ramina juos tik tuo, kad, nugalėjimo Maskvos atveju, agresyvius lenkų siekius sutrukdys didesnės sąjungininkų jėgos, laikinai okupuojančios visą vidurinę ir rytų Europą. P. Sužiedėlio nuomone, tos jėgos gali suvaidinti laiduotojo vaidmenį šių dienų

tarybų Lietuvos sienoms užtikrinti, o gal net daugiau praplėstas! P. Sužiedėlis, mat, negali nusiraminti, kad dabartinės Lenkijos ribose atsirado pietinė Suvalkijos dalis... Po tokių štai skatinančių lenkų - lietuvių dialogą išvadų, maloniai pasisako už suartėjimą su "realistiniais" lenkais (z "rzeczowymi" Polakami), tačiau pirmiausia kviečia latvius ir estus sudaryti bendrą federaciją, perspėdamas juos, kad jei Lietuva būtų Lenkijos atskirta nuo Vokietijos, tai baltiečiai būtų slavų apsupti ir palikti vienas prieš kitą (sam na sam).

Kokius "realistinius" lenkus turi galvoje tas lietuvių "grynas politikas", sunku atspėti. Nes iš tikrųjų nėra realaus lenko, kuris šių dienų vakarines Lenkijos sienas nelaikytų neliečiamomis. Taip pat nėra lenko, kuris atsižadėtų Lvovo ir Vilniaus. Tačiau kiekvienas galvojęs lenkas gerai žino, kad, sutraukius komunistų vergijos pančius, Lenkija gali atsistoti savo rytų sienose akivaizdoje naujų problemų. Griūvanti sovietų imperija paliks respublikas, kurias ji pati sukūrė. Šiandien paklusnios kiekvienam sovietų mostelėjimui, rytoj — čiabuvių (autochtonų) gyventojų valia jos paskelbs savo nepriklausomybę, nutraukdamos ryšius su Maskvos centralizmu. Kiekvienas lenkas turi skaitytis su tuo eventualumu (galimybė), suprasdamas, jog išlaisvinta Lenkija gali rubežiuotis ne tik su laisvąja Lietuva, bet ir su laisvąja Baltgudija ir Ukraina. Netenka abejoti, kad lenkų tauta norės ne tik tai sugyventi su tomis tautomis kaimyniškai (po sąsiedzku), bet drauge kelti savąją ir jų ateitį. Ne tik Lenkija, bet ir kiekviena to regiono valstybė turės dėti ant tų neeilinių, bendrų tikslų bei uždavinių aukuro savo auką. Tik tuomet lenkai būtų pasiruošę sutikti su sprendimais, skelbiančiais, kad Vilnius nėra nei išimtinai lenkiškas, nei lietuviškas, bet bendras, ir kad taip pat yra bendras, t.y. nei ukrainiškas, nei lenkiškas Lvovas.

Kas tokiaime klausimo pastatyme nori su liguistu užsispyrimu ieškoti paslėpto lenkų

imperializmo gylio - tegu klie-di toliau. Tačiau kas iš lietuvių patikės tuo, kad šių dienų lenkų galvojimas (mysl) vystosi (rozwiija się) išlaisvintų "iš destruktivės netolimos praeities atsiminimų įtakos" koncepcijų kryptimi ir remiant tas koncepcijas platesniais moraliniais-politiniais pagrindais, — tas įsitikins, kad su lenkais dialogas yra ne tik būtinas, bet ir visai lengvas.

Apsipratimas su naująja laiko dvasia nėra permaina, kuri gali įvykti tuojau (z dnia na dzien). Tikrai nevisi lenkai su ja yra jau apsipratę. Tačiau visi šiais Mickevičiaus metais su pasididžiavimu kalba apie save, kad jau ne kartą yra sugėbėję būti didžiųjų universalių moralinių idėjų skelbėjais (heroldais) ir, nežiūrint lenkų "grynosios politikos" klaidų, išsaugojo tas idėjas kauluose ir kraujuje (w kosci i krwi). Ir todėl anksčiau ar vėliau supras naująją didžiojo pergyvenamo istorijos posūkio dvasią. Kad tik kiti laiku suprastų.

Taip baigia p. T. Katelbachas savo straipsnį.

Dabar žodis iš eilės priklausos, reikia manyti, mūsų jau pu-

sei. O, kaip matome iš aukščiau paduodamų "anos pusės" pasisakymų, atsakyti bei pasisakyti būtinai reikėtų. Tad, at-rodo, būtų sveikintina, jei Girniaus pavyzdžiu pasektų daugiau mūsų rimtesnių publicistų bei politikų (tik, gink Dieve, ne politikierių), atsiliėpdami bei įsijungdami į tą užsi-mezgusį l-l. "dialogą", ir, žinoma, geriausia (tikslingiausia) būtų tame pat simpatingame organe, kurio adresas yra toks: *Kultura*, 91, Av. de Poissy Maisons-Liffitte (S. & O.), — France.

(Pabaiga)

PAMOKOS

ANGLŲ KALBOS
MAŠINĖLE RAŠYMO
PREKYBOS TEISIŲ
STENOGRAFIJOS
ARITMETIKOS
PILIETYBĖS

Mokslo laikas:
Nuo 9 ryto iki 4 po pietų,
ir nuo 6 iki 9 val. vakaro.

Amerikos Lietuvių Mokykla

816 West 33rd Place
CHICAGO 8, ILL.

— Koks šventasis su uodega? — Atsakymą rasite MŪSLŲ KNYGOJE. Gaunama NAUJIE-NOSE tik už \$1.00.

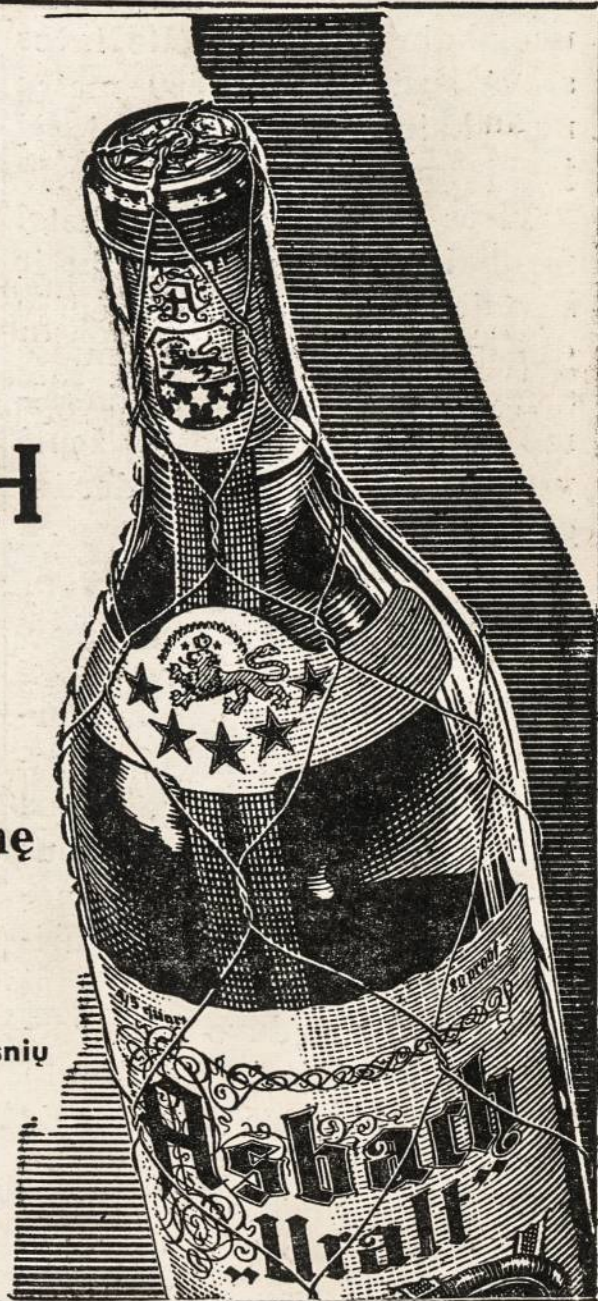
... ir visi
pasirenka

ASBACH
"URALT",

tą garsiąją
vokišką
vynuogių degtinę

8 metų senumo—80 laipsnių

German Distilleries Ltd.
175 RIVERSIDE DRIVE, N. Y. 24.

LRD LITERATūros ŠVENTĖ

SEKMADIENĮ, KOVO 25 DIENĄ, 4 VAL.

LIETUVIŲ AUDITORIJOJE

H. RADAUSKUI \$500 premijos įteikimas,

LRD pirm. B. BABRAUSKO, mecenato DR. J. PRUNSKIO
ir laureato H. RADAUSKO kalbos.

Aktoriai Z. KEVALAITYTĖ ir K. GANDRIMAS
skaito premijuotąją poeziją.

JUOZAS ŠVAISTAS ir ALOYZAS BARONAS skaito savo kūrinius.
Rašytojų Draugija kviečia visus atsilankyti.

Didžiausias Europos ugniakalnis

Etnos ugniakalnis Sicilijoje, aukščiausias ir didžiausias Europoje, taipgi laikomas ir aktyviausiu ugniakalniu. Rašytos istorijos bėgyje Etnos ugniakalnis buvo išsiveržęs net 80 kartų. Graikų istorikas Tukididas yra užregistravęs Etnos išsiveržimus jau 8-me ir 5-me šimtmečių prieš Kristaus gimimą.

Paskutinysis didesnis Etnos išsiveržimas įvyko 1949 metais. Ankstyvesnieji išsiveržimai pridarė daug nuostolių ir pareikalavo tūkstantinių žmonių aukų. Pvz. 1169 m. karštos lavos masės užliejo visą 15,000 gyventojų Catanijos miestą. Praėjus 500 metų įvyko kita didžiulė eksplozija, trukusi net 40 dienų ir beveik visai užliejusi Catanijos uostą.

Daugiausia aprašytas išsiveržimas įvyko 1886 m. Po stipraus žemės drebėjimo atsivėrė naujas krateris, iš kurio pasipylusi lava grasino užlieti Nicolosi kaimelį. Kaimelio gyventojai susimetė į koplyčią ir karštai meldėsi į savo patronę šv. Agotą. Nežinia, ar tos maldos bent kiek jaudino patį ugniakalnį, bet vis dėlto lavos srovė sustojo apie 360 metrų nuo kaimelio. Kaimiečiai šį įvykį apskelbė stebuklu.

Visos šios katastrofos betgi neatbaidė vietos gyventojų ir šiandien ugniakalnio papėdėje didžiuliuose jų vynuogynuose skęsta sodybos, nes ugniakalnio dulkėmis patręšta žemė yra laikoma viena iš derlingiausių pasaulyje.

Apie kiautvarles

Sūriųjų vandenų kiautvarlės (clams), National Geographic Society tvirtinimu, ištikus šimtmečius buvo gana svarbus maisto šaltinis vandenyno pakrančių gyventojams. Šiaurinio Atlanto pakraščio indėnai ne tik kad mėgdavo kiautvarlių mėsą, bet iš jų nušlifuoti kiautų gamindavo karolius ir kitokius papuošalus bei varto-davo pinigų vietoje.

Kiautvarlės valgo ne vien žmonės: jas gaudo žuvėdros ir žuvis. Stipresnės žuvis su-traiško kiautvarlių kiautus savo žiaunomis ir surija jų mėsą. Kiautvarlių gausiems priešams padeda ir ta aplinkybė, kad užliarmuotos jos taip standriai sutraukia savo muskulus, jog kiautas sprogs-ta nuo mažiausio trinkelėjimo.

Vienos kiautvarlių rūšys labiau mėgsta smėlėtus, kitos dumbliuotus vandenyno pakraščius. Kanados žuvininkystės departamentas neseniai iš-rado specialią mašiną, labai palengvinančią ir paspartinančią kiautvarlių žvejybą. Taipgi yra intensyviai studijuojami mokslinio kiautvarlių veisimo metodai.

—Girkšt-pakšt ant lentos
Kibur-vibur ant tvoros.—Kas?
Atsakymas "Mūsų knygoje".
Kaina \$1.00. Naujienose.

Dr. Julia Monstavičius
GYDYTOJA IR CHIRURGĖ
Motėrų ir vaikų ligos
10748 So. Michigan Avenue
Tel.: PU 5-6766—Rez. tel.: EN 4-4979
Darbo valandos: nuo 6 iki 9 val. po pietų kasdien, išskyrus trečiadienius
Seštadieniais nuo 1 iki 4 val. po pietų

DR. ANNA BALIUNAS
AKIŲ, AUSŲ, NOSIES IR GERKLĖS LIGOS
PRITAIKO AKINIUS
6322 SO. WESTERN AVENUE
Valandos: aksdien nuo 10 ligi 12 val. iš ryto ir nuo 7 ligi 9 val. vakaro. Seštadieniais nuo 10 ligi 1 val. Treč. uždaryta. Kitu laiku susitarus.
Ofiso telef.: PROspect 8-3229
Rezid. telef.: WALbrook 5-5076

Tel.: PROspect 8-1717
DR. S. BIEŽIS
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
3148 WEST 63rd STREET
Val.: kas dieną po pietų 1-3; vak. 7-8 tikrai antradieniais ir penktadieniais. Trečiad. ir sekmad. ofisas uždarytas.
Rez.: 3241 WEST 66th PLACE
Phone: REpublic 7-7868

DR. PETER BRAZIS
PHYSICIAN AND SURGEON
2434 WEST 71st STREET
CHICAGO, ILL.
Telefonai:
Ofisas: HEMlock 4-5849
Rezidencija: HEMlock 4-2324
OFISO VALANDOS:
Pirmad., Ketvirt. ir Penktadienį nuo 1-4 ir 7-9, Antrad. nuo 1-5, Trečiad. ir Seštadienį tikrai susitarus.

Ofiso telef.: VIRginia 7-0036
Rezidencijos: BEverly 8-8244
DR. T. DUNDULIS
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
4157 ARCHER AVENUE
Ofiso valandos:
Nuo 2—4 ir nuo 6—8:30 val. vakaro. Seštadieniais nuo 2 ki 4 po pietų. Trečiadienį pagal sutartį.

Rezid. tel.: STEwart 3-4511
Ofiso telef.: YARds 7-1166
DR. J. GUDAUSKAS
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
756 WEST 35th STREET
Kampas Halsted ir 35-tos gatvės
Valandos: 1-4 p. p. ir 6:30—8:30 val. kasdien. Trečiadieniais uždaryta. Seštadieniais nuo 1 iki 4 po pietų

Tel. ofiso: VI 7-0600; rez.: RE 7-6867
DR. BR. GAIŽIUNAS
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
4055 ARCHER AVENUE
(Kampas Archer ir California Ave.)
VAL.: 2—4 po pietų ir 6—8 vakare, seštadieniais 2—7 p.p., išskyrus sekm.

DR. A. JENKINS
PHYSICIAN AND SURGEON
(Lietuvius Gydytojas)
2500 WEST 63rd STREET
Ofiso val.: kasdien nuo 2—4 po pietų ir 7:30—9 vakaro.
Trečiad. ir seštad. uždaryta.
Ofiso telefonas: PROspect 6-3838
Rezid. telefonas: REpublic 7-9199

GRovehill 6-1595
Dr. Aldona A. Juska
AKIŲ LIGŲ SPECIALISTĖ
IR PRITAIKO AKINIUS
Valandos: 9-12, 7-9 pagal susitarimą, išskyrus trečiadienius ir seštadienius.
2422 W. MARQUETTE ROAD

Telef.: Ofiso ir buto OLYmpic 2-4159
DR. P. KISIELIUS
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
4938 W. 15th Ave., Cicero, Ill.
Kasdien 1-3 val. ir 6-8 val. vakaro. Trečiadieniais uždaryta. Seštadieniais 12—4 val.
Butas: 1526 So. 49th Ave., Cicero, Ill.

Ofiso telefonas: LAfayette 3-3210
Jei neatsiliepieja šaukite KEdzie 3-2868
Dr. Emily V. KRUKAS
GYDYTOJA IR CHIRURGĖ
4146 SO. ARCHER AVENUE
Val.: kasdien po pietų nuo 12—2:30 Daily afternoons.
Vakara: pirmad., antrad., ketvirtad 6—8:30. Trečiadieniais tik susitarus

Dr. A. Valis - Labokas
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
Spec. Moterų Ligos
3267 SO. HALSTED STREET
Telefonas: DANube 6-1125
Valandos: 1—4 ir 6—8 vakaro. Seštadieniais 1-4 val. po pietų.

Dr. Juzė ir Dr. Kęstutis AGLINSKAI
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
2300 WEST 51st STREET
VALANDOS:
Pirm., antrad. 10-12, 2-4 ir 6-9 popiet. Ketvirtad., penktad. 2-4 ir 6-9 popiet. Seštadieniais 10-2 val. popiet.
Tel. Ofiso: PROspect 6-1795
Rezid.: GROvehill 6-5603

Telefonai: Ofiso GROvehill 6-5395
Rezidencijos: PROspect 6-4735
DR. A. MACIUNAS
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
Spec. chirurginės ligos
2423 WEST 63rd STREET
Priėmimo valandos: 2-4 ir 6-8
Seštadienį 2-4 val po pietų.
Trečiad. ir sekmadieniais uždaryta

DR. CONSTANCE O'BRIEN
PHYSICIAN AND SURGEON
2408 WEST 63rd STREET
Tel.: HEMlock 4-5524
Hours by appointment only

Dr. Juozas PAUKŠTYS
DANTU GYDYTOJAS
4253 ARCHER AVENUE
(įėjimas iš Whipple St.)
Valandos: kasdien 10-12, 2-6 p. p. 7-9 p. m. Seštadieniais 10-12. Trečiadieniais uždaryta.
Telef.: LA 3-4949 — namu CE 3-7786

DR. STRIKOL
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
4645 SO. ASHLAND AVENUE
Ofiso valandos: nuo 2—4 ir 6—8. Ser., Subat. ir Nedėl. tik susitarus.
Ofiso telefonas: YARds 7-4787
Namy telef.: PROspect 6-1930
Jei neatsiliepieja viršutiniai telefonai, šaukite Midway 3-0001

Telef. ofiso: CLIFFside 4-2896
Rezid.: LAfayette 3-1172
DR. P. STRIMAITIS
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
1724 WEST 47th STREET
(kampas 47th ir Hermitage)
Priėmimo val.: 2-4 ir 6-9 val. po pietų. Šešt. 2-6 val. popiet. Išskyrus šeštad

Telefonai: ofiso CLIFFside 4-0253
Rezidencijos: GROvehill 6-8876
DR. A. Z. ŠAULYS
GYDYTOJA IR CHIRURGĖ
4645 S. ASHLAND AVE. (Komb. 211)
Pirm., Antr., Ketv. ir Penktad. 6:30—8:30 val. vak. Seštadienį 2—4 v.p.p.

DR. VYT. TAURAS-TUPČIAUSKAS
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
Bendra praktika, spec. MOTERŲ ligos.
Ofisas ir rezidencija: 2410 W. 51st St (antras namas nuo Western Ave.)
Tel.: PROspect 8-1223 arba WE 6-5577
Ofiso val.: pirmad. 8-10 val. vakaro antrad., treč. ir penkt. 6-9 v. v. ir šeštad. 2-4 val. po pietų

DR. V. P. TUMASONIS
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
CHIRURGINĖS LIGOS
Ofiso telef.: HEMlock 4-2123
6255 SO. WESTERN AVENUE
Rezid. telef.: PROspect 6-8484
Val.: 2-4 po pietų ir 7-9 vak.

DR. J. VAITAITIS
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
1407 SO. 49th COURT, CICERO
Kasdien 10-12 ryto ir 5-8 val. vak. Seštadieniais 10-2.
Ofiso ir buto telef.: OLYmpic 2-1381

Tel.: ofiso ir rez. PROspect 6-9400
Dr. Ona Vaškevičius
(VAŠKEVIČIŪTE)
GYDYTOJA IR CHIRURGĖ
6248 SO. KEDZIE AVENUE
Val.: kasdien nuo 1—3 popiet ir nuo 6—8 val. vakaro; šeštad. 1—4 popiet, trečiadienį ir kitu laiku tik susitarus.

Tel.: ofiso VI 2-1581; rez.: VI 2-0742
DR. V. VILEIŠIS
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
802 WEST 31st STREET
(kampas Halsted ir 31-os gatvių)
Priėmimo valandos: 2-4 ir 6-8 val Seštadieniais 2-4 val. po pietų. Sekmadieniais uždaryta.

DR. BRUNO J. ZUBRICK'AS
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
6400 SO. KEDZIE AVE.
Valandos: 2—4 po pietų ir 7—9 vak. trečiad. ir sekmad. pagal susitarimą
Telefonas: HEMlock 4-7899
Namy tel.: Hilltop 5-2557

P. ŠILEIKIS, O. P.
ORTHOPEDAS-PROTEZISTAS
Aparatai-Protezai, Med. Badažai. Speciali pagalba Kojoms (Arch Supports) ir t. t.
Val.: 9—4 ir 6—8. Seštadieniais 9—1
ORTHOPEDIJOS TECHNIKOS LAB.
2850 W. 63rd St., Chicago 29, Illinois
Tel.: PROspect 6-5084

CHICAGOS ŠVARIASIAUS IR MODERNIŠKIAUSIAS DARŽAS
BUČO DARŽAS
WILLOW WEST INN
AND PICNIC GROVE
83rd and Willow Springs Road
WILLOW SPRINGS, ILL.

LIETUVIAI AKIŲ GYDYTOJAI
Dr. Ant. Rudokas, O. D.
tikrina akis, pritaiko akinius, keičia stiklus ir rėmus.
Telefonas: YARds 7-7381
Priima: Vakara: nuo 6 ir 9 val. Seštad. nuo 10 ryto iki 4 po pietų. Treč. ir sekmad. pagal susitarimą.
4455 S. CALIFORNIA AVE., Chicago

DR. G. SERNER
LIETUVIS AKIŲ GYDYTOJAS
25 metų patyrimas
Tel.: YARds 7-1829
Pritaiko Akinius Kreivas Akis Ištaiso.
Ofisas ir Akinių Dirbtuvė
756 WEST 35th STREET
Valandos: nuo 10 iki 2, nuo 6 iki 8. Trečiad. nuo 10-12; penktadienį 10-2. Seštadieniais 10—2 val. po pietų.

Dr. Kazimieras MICHEL
Optometristas - Orthop.istas
Gydo nusilpusias ir nervuotas akis. Egzaminuoja akis ir pritaiko akinius. Išgydo kreivas akis be operacijos. Įdeda netikrą — artificialę akį pagal sveiką. Praktikuoja per 39 metus. Kalba lietuviškai.
4654 SO. ASHLAND AVENUE
Telefonas: YARds 7-6616
Nuo 9:30 val. ryto iki 8 val. vakaro. Tikrinu klausą ir pagelbėju nepriگردintiems.

DR. S. VAITUSH, Opt.
Palengvins akių įtempimą, kuris esti priežastimi galvos skaudėjimo, svajimo arba aptemimo, nervuotumo, skaudėjimo, akių karščio. Atitaisau trumparegystę ir toliaregystę. Prirengiu teisingai akinius. Visuose atsitikimuose egzaminavimai darom su elektra, parodančia mažiausias klaidas. Speciali atyda kreipiamą į mokyklos vaikus.
VALANDOS:
Nuo 10:30 ryto iki 7:00 vakaro. Seštadieniais iki 4 val. vakaro. Trečiadienį ir sekmadienį uždaryta.
4712 S. ASHLAND AVE.
YARds 7-1373

Padėkime artimiesiems Lietuvoje ir Sibire

Priimame žodžiu ir raštu pilnai apmokėtus medžiagų, avalynės, maisto ir vaistų užsakymus, parinktus iš katalogų, išvalome ir persiunčiame vartotus drabužius į Lietuvą, SSSR teritorijas ir visą Europą. Turime didelį patyrimą visame Amerikos žemyne. Garantuojame 100%.

Siuntinius išsiunčiame kasdien. Lietuviškas ir sąžiningas patarnavimas.

Dirbame 6 dienas savaitėje: 8:30—6:30 val.

PATRIA GIFT PARCEL CO.
3741 West 26th Street
Chicago 23, Ill.
CRAWford 7-2126
(Skelb.)

CENTRAL PARCEL SERVICE, INC.

Persiuntimai į Lietuvą
ATDARA NUO PIRMAD.
IKI PENKTADIENIO
9:00 ryto iki 4:30 po pietų.
Siuntiniai priimami
TIKTAI SUSITARUS.
Pirm atvykstant telefonuikit dėl susitarimo.

CENTRAL PARCEL SERVICE, INC.
220 SO. STATE STREET
CHICAGO 4
Tel.: WABash 2-9354

8 — NAUJENOS, CHICAGO 8, ILL.
—SATURDAY, MARCH 24, 1956

Didžiausia britų koloninė teritorija

Neseniai įvykęs Anglijos karalienės Elžbietos II vizitas Nigerijoje trumpam laikui iškėlė šį kraštą į pirmuosius pasaulinės spaudos puslapius. Būtų pravartu prisiminti vieną kitą faktą apie šią didžiausią britų koloninę teritoriją.

Didžiulių kontrastų kraštas

Nigerija yra kraštas pilnas įvairumų ir fantastiškiausių kontrastų. Tai valstybė, kurioje politika vedama su nepaprastu įtempimu ir stropumu, bet ir pažanga daroma tokiu žingsniu, kokis būtų sunkiai įsivaizduojamas vos prieš keliolika metų. Žmonės čia inteligentiški, gabūs ir pramoningi. Čia dažniau negu bet kur kitur išgirstamas šiltas nuosirdus juokas.

Net ir gerai informuoti asmenys turi miglotą supratimą apie Nigeriją; gal būt, dėl to, kad kraštas nėra ant kokio ypatingai svarbaus kelio, nepasizymi nei sveiku klimatu, nei išsiskiria kokiomis nors turistų mėgiamomis prašmatnybėmis. Iki šio laiko kelionės į krašto gilumą buvo ilgos ir varginančios. Dabar oro susisiekimas tai žymiai palengvino.

Gana didelis plotas ir 32,000,000 gyventojų šią valstybę padaro didesnę, negu kelios vidutiniškos Europos valstybės kartu paėmus. Geografija tipinga daugeliui Afrikos kraštų: pajūrio lygumų juosta, toliau girios ir kalvos, dar toliau aukštumos ir kalnai, už kurių tiesiasi smėlio dykumos.

Viduriu per neišbrendamas pelkes ir sunkiai pereinamas džungles raitosi didelė Nigerio upė. Nigeriu iš okeano laivai pasiekia sausumos keliais neprieinamas vietas, upės pakraščiuose ir vandens paviršiuje pastatytus namelius.

Nigerijos sostinė

Vakariniame vandenyno pakraštyje, vaizdingo lagūno salose išsidėstęs tyso Nigerijos sostinės miestas Lagos. Prieš šimtmetį Lagos buvo svarbus vergų eksporto uostas. Kartais net iki 5,000 vergijai pasmerktųjų čia laukdavo atsiveikimo su Afrika valandos. Dabar tai yra virš 250,000 gyventojų komercinis miestas, valdomas grynai afrikietiškos miesto tarybos. Jame taipgi yra generalinio gubernatoriaus ir visų ministerių buveinės.

Modernūs didžiuliai cementiniai pastatai stiepiasi pro žemas šiaudų dengtas molio bakūzes, modernūs automobiliai trimituodami lenkia moteris su didžiuliais ryšuliais ant galvų. Išsimokslinę afrikiečiai daktarai ir advokatai jus priima savo moderniskai įrengtuose namuose, tuo tarpu kai skersai gatvę jų tautiečiai tebegyvena tokį gyvenimą, kokį gyveno jų proseneliai prieš kelis šimtus metų, kada baltasis čia nebuvo nė kojos įkėlęs.

Tik atvykęs į Lagos jūs suprasite esą svaiginančių kont-

rastų krašte, kur beveik nėra perėjimo tarp necivilizuoto ir visai moderniškio gyvenimo.

Šiaurinis rajonas

Benue upė, įtekėdama į Nigerį maždaug vidury krašto, sudaro "Y" raidę, padalinančią Nigeriją į 3 rajonus, automiškai besivaldančius ir vieną nuo kito tiek valdymosi forma, tiek gyventojų būdu gana skirtingus.

Šiaurinio rajono sienos gero-kai pasistūmėjusios nuo minėtų upių vandenyno pusės padaro šį rajoną didžiausiu. Šiaurinio rajono gyventojai kultūrinių požymių yra georkai atsilikę nuo kitų dviejų rajonų. Nestisisiekdamos su vandenynu, dėl blogų sausumos kelių, šios sritys buvo sunkiai prieinamos europiečių misionieriams bei kultūrintojams. Šiaurinių sričių gyventojai apie 500 m. išbuvo Islamo pasaulio dalimi ir islamiška įtaka ir dabar čia stipriai tebejauciama. Tuo tarpu kai kituose dviejuose rajonuose plačiausiai vartojama kalba yra anglų, šiaurinėje dalyje daugumas gyventojų kalba vietos kalba, vadinama "Hausa".

Gyventojai verčiasi galvijų ir ožkų auginimu, kerta medžius, tinkamus gerų baldų gamybai. Palmės, iš kurių gaminamas aliejus, ar kakao medžiai irgi svarbūs turto šaltiniai.

Šiaurinio rajono sostinė yra dar gana naujas Kadunos miestas, stovįs krašto centre to paties vardo upės pakraštyje, tačiau didžiausias miestas yra Kano. Apsuptas stora mūro siena, savo šviesiai ir tamsiai rudais molio namais, į baltus apsiaustus įsopusiais praeiviais ir margiausiais drabužiais apsirengusiais (lyg Kryžiaus karų riteriais) raiteliais, Kano sudaro miesto iš "Arabijos naktų" vaizdą.

Kitas istorinis miestas Zaria irgi pasižymi savo senosios kultūros liekanomis. Į šiaurės rytus nuo jo stovi Sokoto miestas, prieš 140 metų buvęs didelės ir galingos imperijos širdis.

Šiaurinio rajono istorija gausiai aplaistyta gausingų genčių tarpusavio karuose pralietu krauju. Dabartiniai valdovai, vadinami emirais, valdo savo gentis tarybų padedami, nors dar neseniai jie tebebuvo visai autokratiški. Dabartiniu metu pilietiniai karai krašto nebesiaubia, bet atskirų genčių gyventojai dar ir dabar vengia vieni kitiems tiesiai į akis pažiūrėti.

Vakarinis ir rytinis rajonas

Vakarinio rajono sostinė Ibadanas su 500,000 gyv. yra didžiausias grynai afrikietiškas miestas pasaulyje. Jis turi savo pradžią prieš maždaug 100 metų. Tada, Yoruba genties karuose, čia tebuvo tik karo stovykla. Per šimtą metų Ibadanas tiesiog milžiniškai išaugo. Surūdijusių blėkinių

stogų kilimas myliomis supa miesto centre esančią kalvą.

Yorubos genties karalių ir princesių istorija nusitęsė šimtmečiais į pilną nuotykių ir kraujo praeitį.

Į rytus nuo Ibadano, kitų genčių gyvenamame krašte, stovi Benino miestas. Ši sritis prieš 400 metų buvo portugalų valdoma. Dėl jų žiaurių kovų su čia buviais Beninas buvo vadinamas "kratų miestu".

Kur prieš 40 m. tebuvo tik mažas kaimelis, šiandien ten stovi 70,000 gyv. miestas Enugu, rytinio rajono sostinė. Tai gracingas miestas, kuris pasižymi raudonų plytų namais ir tiesiomis plačiomis gatvėmis. Jo greitą augimą paskatino netoliese atrasti akmens anglių klodai.

Rytinio rajono gyventojų tarpe dominuojanti gentis yra ibai. Dangelis nigeriečių ibų nemėgsta ir to neslepia. Ibai yra agresyvūs, geri prekybininkai, siekia mokslo ir ambicingi. Ibai turi daugiau negu kiti kiti Nigerijos gentis perėjusių į krikščionybę. Jie gausiai lanko misijas, nes vertina kiekvieną mokslo trupinį ir jo ieško visur, kur tik tikisi rasti.

Didžiųjų prekyviečių miestas Onitsha, savo praeities garbe besididžiuojas Calaboras ir naujasis Harcourto uostas yra kiti svarbesnieji rytų rajono miestai.

Aistringi keliautojai

Visoje Nigerijoje tėra tik 32,000 mylių automobiliais išvažiuojamų kelių, gi geležinkelio tinklas visiškai mažas. Populiariausia susisiekimo priemonė dar ir dabar tebėra arklys. Daugelyje pelkėtų vietų tačiau spiečiai "cécé" mūsų susisiekimą arkliais padaro neįmanomu.

Visi Nigerijos gyventojai kelius mėgsta ir su malonumais naudoja. Gatvės ir keliai

visuomet pilni pėsčiųjų, pro kuriuos kelią skina niekur kitur nebeužtinkamo senumo autobusai, visuomet sausakimšai keleivių perkrauti. Tokiuose autobusuose gedimai ir nelaimės yra neišvengiamai dažnas reiškinys, bet keliautojai visa tai priima su lengvu humoru, kaip natūralų kelionės malonumą.

Keliaudamas atviromis akimis ir iš anksto nesitikėdamas per didelių patogumų kelionėje, turistą įvertins šį puikios ir įvairios gamtos kraštą su jo primityviais, bet ambicingais ir greitai progresuojančiais gyventojais.

Karalienės vizito tikslai

Kaip minėjome, kiek tai liečia pačius gyventojus, kiekvienas rajonas valdosi autonomiškai ir turi savo atskirą gubernatorių, tiesioginiai atsakomybę Kolonijų Valdybai. Kiekvienas rajonas planuoja savo atskirą biudžetą ir leidžia tik savo rajonui tegaliojančius įstatymus.

Trijų autonominių rajonų federacija turi ir savo visiems bendrą aukštesnę valdžią. Karalienės Elžbietos atislinkymo tikslas buvo, be abejonės, sucementuoti šią trilypę valstybę į vieną stiprų vienetą. Tokia valstybė, su atsakomybe ir subgančia valdžia, sudarytų vieną pajėgiausių Afrikoje valstybių.

Atrodo, kad šiais metais Nigerijos valstybinėje egzistencijoje kaip tik ir įvyks svarbus posūkis.

"NAUJIENAS" SKAITO VISŲ SROVIŲ ŽMONĖS: DARBININKAI, MOKSLININKAI, VALSTYBININKAI, DVASININKAI, PROFESIONALAI IR BIZNIERIAI. JIE ŽINO, KAD NAUJIENOS PADUODA TEISINGIAUSIAS ZINIAS IR GERIAUSIUS RASTUS.

PAINTED DESERT URANIUM & OIL COMPANY

A WASHINGTON CORPORATION

Engaged in exploration for Uranium and other metals on properties in the daybreak Uranium area, Spokane County, and in Ferry County, Washington; also in Grand and San Juan Counties, Utah.

PUBLIC OFFERING

12,000,000 shares of common capital stock at 1c. per share fully paid, and non-assessable.

Write For Offering Circular To

W. M. FREDERICKS, Secretary-Treasurer
725 PEYTON BUILDING, SPOKANE 1, WASHINGTON

The Statutory Statement filed with the State of Washington is available for inspection at the Company's office,

737 Peyton Building, Spokane, Washington

W. M. FREDERICKS, Sec'y-Treas.
725 Peyton Building
Spokane 1, Washington

Please Send Me Offering Circular On—
PAINTED DESERT URANIUM & OIL CO.

Name (Print)

Street

City State.....

Lietuvis mirė Didįjį Šeštadienį...

(Velykinės mintys ir prisiminimai)

Didžioji pavasario šventė gali būti ir simboliu žmogaus nuolatinio vargo pabaigos laukimo. Visą savo gyvenimą žmogus eina, bėga, skuba, siekia vargo pabaigos — laimės kraštelio, laukia, lyg vaikas Velykų, ir kaip dažnai nesulaukia... Jau kada, rodos, turėtų suskambėti džiaugsmingi Prisikėlimo varpai, vėl prasideda iš pradžios dar griaudesnė ir gilesnė Gavėnia, kurios ir galo nematyti, nes jis taip dažnai dingsta nežvelgiamoje tolumoje, o kartais net ir žmogaus gyvenimo pabaigos pelekų pilkumoje...

Mūsų, palyginti, netolima praeitis taip gausi įvairiais įvykiais, kad jeigu, praėjus kuriam metų skaičiui ar laikui, juos minėti, tai tie paminėjimai ar jubiliejai eitų nepabaigiamą eilę.

Žmonės vis vargo vienoki ar kitoki vargą, alpdami kniubo po jo našta, laukė to Kryžiaus Kelio pabaigos ir Prisikėlimo... Ir juos vis kas nors "vadavo", pakeisdamas neštąjį kryžių dar sunkesniu arba ir nepa-nešamu...

Raudonasis Susas išvadavo iš Smetonos "vergijos", pakeitė ją Stalino "laisve" ir daugeliui suteikė laimę Lietuvoje nemirti...

Atsimenu, buvo kaip tik priešvėlykinė savaitė. Mokytoja Elena vedė savo mažutę dukrelę Elenytę į pasienio paskutinį kalnelį, nuo kurio aiškiai matėsi geležinkelis ir išeinąs į užsienį traukinys. Tuo traukiniu tą rytą vežė bolševikai tos motinos vyrą ir mergytės tėvą kažkur į rytus. Josėjo, klupdamos skubinosi, kad paskutinį kartą jam pamotų... Ir mojo. Tik vargu, ar tremtinys galėjo jas matyti, nes už traukinio langelio groty žibėjo sargybinio durtuvas...

Pasakykite, ar sulaukė toji šeima kada nors Velykų?..

Apie jų tėvą iki šiol nieko negirdėjau. Motina, tik atvykusi į Kanadą, darbovietėje mirė dėl nusilpusios širdies, o našlaitė Elenytė liko ligoninėj, sirgdama plaučių uždegimu.

Tai tik vienos šeimos liūdnio likimo trumpa istorija, prasidejusi "išvadavimų" pradžioje. O tokių buvo daug ir jų skaičius vis didėja. Žmogaus medžiojimas ir naikinimas pavirto paprastu dalyku.

Vilko vargšai raudonąjį jungą ir laukė išvadavimo bet kuria kaina. Jau lyg ir švystelėjo lauktoji šventė, bet ją tuoj aptemdė rudojo siaubo narsrai, ištroškę kraujo ir aukų...

Dabar tremiamas lietuvis atsidūrė vakaruose, Berlyne. Varinėjamas rudojo boso, alkanas dirbo ilgąs valandas sunkiausius darbus. Atlyginimą bosas žadėjo išmokėti po karo, o nurodymus ir paaiškinimus darbe davinėjo smūgiais. Poilsio valandos būdavo trumpos ir neramos.

Vieno tokio poilsio metu, Didįjį Šeštadienį, alkanas žmogus susirado atmatose tris apgedusias bulves. Pakepė jas ugniakure ir džiaugėsi būsimu velykiniu patiekalu. Bet pamatė vokiečius.

— Was machst du hier, verfluchte litauische Schweine, — sušuko germanas.

Žmogus tylėjo. Žodžiai jam gerklėje stačiai užspringo. Jis pats dar tą žiemą tiek vežimų bulvių pristatė vokiečiams, o čia tik trys apipuvusios bulvės...

Gi vokiečiui buvo visiškai aišku: biauirus auslenderis pasislėpęs ruošiasi savavališkai suėsti ir tai ne dvi (zwei Kartoffeln...), o net tris Didžiojo Reicho bulves... Tai būtų nedovanotinas kriminalas, prie kurio jokiū būdu negalima pri-leisti, nors kad ir dėl pavyzdžio kitiems.

Pakėlė vokiečiai lazda ir nieko daugiau nesakydamas, šaltakraujiškai susikaupęs, pradėjo žmogų mušti per galvą, kol toji liko panaši į tas apkepusias bulves.

Žmogus iš pradžios sudejavo, paskum lyg atsiduso ir tuoj visiškai nutilo.

Slaptas laikraštis *Į Laisvę* (No. 8) 1943 m. gegužės 5 d., aprašydamas tą įvykį, kukliai pažymėjo, kad žmogus, mušamas per galvą, mirė... Vadinas, ne užmušė, o pats mirė. Ir kaipgi nemirė?.. Ir ne tas vienas, o daug žmonių šitaip "numirė". Niekas jų nesuskaitė ir niekas nepasakys kiek.

Yra sakoma, kad Pabaltijo ir Baltgudijos komisaro *Heinrich Lohse* laikais Pabaltijo valstybėse buvo išžudyta virš 1,000,000 žmonių. 1942 m. gegužės m. jisai paskelbė, kad Pabaltijo valstybės privalo būti inkorporuotos į Hitlerio Vokietiją ir vokiečiais kolonizuotos.

Vyr. Lietuvių Komitetas N. Lietuvoje (No. 9-21) 1943 m. birželio m. rašė:

"Vokiečių siekimai rytuose iš senų laikų mums gerai žinomi. Lietuvos žemei ir Lietuvių Tautai, kaip artimausiam kaimynui, teko daug aukų pakelti ir ne vieną kartą vokiečių veržimąsi sulaikyti. Bet vokiečiai nerimsta. Lietuvoje ir tolimesnėse nuo Lietuvos žemėse sudaryti vokišką koloniją yra amžinas vokiečių siekimas. Dėl to jie kariavo 1914-1918 metais, dėl to jie pradėjo karą 1939 metais".

O kad sudaryti tokias vokiškas kolonijas, reikalinga erdvė. Tą erdvę jie ir tuštino visokiais būdais. Dar tebėra žmonių atminty, per hitleriškų cenzorių neapsižiūrėjimą prasmukęs į mūsų spaudą iš partijos organo vertimas straipsnio *Germanizuoti?* Ten buvo aiškiai pasakyta, kad lietuviai turi išnykti, kaip lašas

vandens ant raudonai įkaitusio akmens...

Ir naikino, "kad po 100 metų ant žuvusių tautų kapo galėtų linksmai šokinėti šaunūs grynakraujai vokiečiai".

V. L. Komitetas N. Lietuvoje (No. 9-21) 1943 m. rašė, kad

1) pirmoje eilėje repatriantus kėlė į valstybines, žydų ir menamai lenkų bei repatriantų valdytas nuosavybes.

2) numatyta pradėti kolonizacija nuo Marijampolės, Vilkaviškio, Kauno, Kėdainių, Šakių, Raseinių, Biržų, Šiaulių, Telšių, Tauragės, Mažeikių ir Kretingos apskričių.

3) "Išvaromajam kartais leidžiama pasiimti drabužius, baldus ir 15 kg. maisto".

4) "Greta minimų kolonizacijos siekimų vokiečiai varo ir Lietuvoje gyvenančių tautų sukiršinimo darbą".

Kaip matosi, hitlerininkų tautų naikinimo metodai labai panašūs į jų idėjos brolių bolševikų metodus. Ne tik patys naikina, bet dar tautas kiršina, kad jos viena kitą naikintų ir taip paruoštų savo priešams reikalingą tuščią vietą. Bolševikai, galima sakyti, šiuo atžvilgiu yra dar toliau nuėję. Jie ne tik tautas, bet ir tautų dalis-klases kiršina tarpusavy.

Vokiečiai, pagreitinimui šios akcijos, lygiai kaip ir bolševikai, ruošė tikras žmonių medžiokles. Vienas to laiko pagrindinis lapelis šitaip rašė:

"Rudieji bolševikai siaučia

"Naujo SS ir policijos vado Harm ir komisarų Wulf ir Hingst kruvinoji ekspedicija, sudaryta iš 5,000 iš Lenkijos atgabentų SS-ininkų ir latvių bei estų batalionų, nusiaubė beveik visą už administracijos linijos buvusį plotą ir pasiekė net Kaišiadoris. Pradėjo švenčių apsk., iš kur išvežė per 2,000 žmonių. Po to nusiaubė Svyrių apskritį, Pabradę, Nemėciną, Riešę, Lentvarį, Trakus, Valkininkus, Varėną, Eišiškes, Perloją, Žiezmarius ir t. t."

Ir įsidėmėtina, kad į lietuvių naikinimą traukė latvius, estus, o kartais ukrainiečius ir kt. Aišku, tai darė ne be tikslo padidinti tarptautinę neapykantą. Senas ir išbandytas metodas — divide et impera. Juo naudojasi visi mūsų didieji priešai.

Žmonių medžiojimas vyko visame krašte ir kiekvienu dienos bei metų laiku. Niekas niekur ir niekad negalėjo būti saugus. Net iš bažnyčių pačių pamaldų metu ėmė ir vilko į sunkvežimius ne tik suaugusius žmones, bet ir paaugles, vos kokių 15 metų mergaites (žiūr. *Į Laisvę* No. 23 — 1943 m.). Čia hitlerininkų žiaurumas visiškai susilygino su bolševikų žvėriškumu.

Išvežtųjų žmonių likimas buvo ne kiek geresnis už vietoje sunaikintųjų, nes daugeliu atvejų jiems teko sunkų vargą išvargus vėliau vistiek žūti nuo vokiečio rankos, bombardavimų, bado ar ligos. Žmonės, buvę bolševikų lageriuose, pasakojo, kad ne kiek geriau ir vokiečių vergijoje.

Išvežtiesiems teko dirbti įvairius fabriky, ūkių ir kariuomenei reikalingus darbus.

Daug fabrikuose ir miestuose dirbusiųjų žuvo nuo bombardavimų.

Ypatingai sunkus likimas buvo patekusiųjų prie apkasų kasimo darbų. Daugelyje vietų jie patyrė tą patį, ką ir kacetlagerių kaliniai. Dirbo sunkiai ir pavojingose vietose, valgė mažai, miegojo susispaudę ant kiaulidžių mėšlo. Mušimas ir įvairios bausmės buvo nuolatinis reiškinys. Ligonius gydavo tokiais būdais, nuo kurių jie visai dingdavo. Nepilnametės mergaitės dienomis turėjo dirbti, o naktimis savo prižiūrėtojus linksminti ir šildyti... Negalima čia visko ir suminėti. Reikėtų visai atskirai tik apie tai kalbėti.

Tautos Žodis No. 10, 1943 m. rašo apie lietuvaites, kurios iš darbo dienų buvo nugabentos į rytus ir tenai prievartos kelių padarytos vokiečių karėvių prostitutėmis.

Aišku, pasitaikydavo ir tokių išsigimėlių, kurios net didžiavosi savo "tarnyba" tautos budeliams ir aiškiai patenkinotosėjo jiems įvairių "gaspadinių" pareigas. Pogrindžio Kuntaplis pamini ir tokias.

Iš seno yra žinoma, kad visi nusikaltėliai stengiasi betkuriais būdais nuslėpti savo darbelius ar bent kaip nors pateisinti juos. Taip daro visi vagys. Taip darė rusai, veždami žmones iš Lietuvos. Taip pat darė ir vokiečiai. Jie visi pirmoje eilėje su savo darbeliais stengėsi pasislėpti, atlikti juos kiek galima slapčiau, naktį arba kuo mažiausiam žmonių skaičiui matant ir žinant. O kai jau kitaip negalima, kaip tik viešai, tai tado pradeda visai aiškinti, kad tai yra tikrai būtina, kad kitaip negalima, kad tas viskas daroma jų pačių, t.y. žmonių (arba liaudies) labui, kad tie žmonės, galop, visas aukas atlieka *savanoriškai* ir t.t. Rusai aiškino, kad jie apvalo Lietuvą nuo išaudotojų ir kapitalistų, o vokiečiai — nuo veltėdžių bedarbių komunistėlių, lenkų, rusų, žydų ir t.t. Be to, vieni ir kiti sakė, kad tie vežamieji važiuoja *savanoriškai*. Panašūs aiškinimai buvo patogūs ne tik užmaskuoti savo darbeliams, bet ir egzekutorių uolumui paskatinti. Juk niekas gi nenori bloga daryti, o kai atlieka "gerą ir kilnų" darbą, tai jau kas kita... Dar ir dabar galima sutikti žmonių, kurie mano, bent sako taip, kad esą nusipelnę Lietuvai, ją apvalydami... Buvęs tarėjas dr. P., pats būdamas tremtyje ir kalbėdamas dėl 100,000 lietuvių ištėrimo, irgi panašiai vertino savo "nuopelną" tėvynei.

Vienas slaptas to laiko laikraštis, aprašydamas tokį "savanorišką Lietuvos apšivalymą", duoda tokio įvykio vaizdą: keturi vokiečiai velka Kauno gatvę jauną lietuvių, o tas šaukia:

— Žiūrėkite, kaip savanoriai eina!

(Tęsinys 11-me psl.)

Lietuva No. 8 (2712) 1943 m. rašė, kad Panevėžio komisaras Neumann, norėdamas pasižymėti sėkmingesne žmonių medžiokle, paskyrė savo tarnautojams 50 taškų (punktų) prizą už pristatymą kiekvieno jauno lietuvio... Žmonės tada tiesiai sakydavo, kad Judošius pardavė Jėzų Kristų už grašius, o žmonės savo brolius parduoda už degtinę ir taškus. Mat, tie taškai karo metu buvo reikalingi gauti degtinei, tabakai ir kitoms normuotoms prekėms.

Kaune kartą vokiečiai pasiskelbė, kad panašių dovanų duos ir kiekvienam savanoriškai prisistačiusiam jiems tarnauti. Tada žinomas Kaune jėzuitas (A. B.), rodos, apie Velykas, Iglulos bažnyčioje pasakė pagarsėjusį pamokslą, kuriame išpėjo vokiečius nesant lietuvių Afrikos hotentotais, kuriuos galima už panašių dalykėlių nupirkti. Gestapas tą žmogų ilgai tampė dėl to pamokslo. Ir jis išsigelbėjo, galima sakyti, tik atsitiktinai.

Ant tos žmonių medžioklės, jau pavirtusios sportu su prizais, 1944 m. prieš Velykas užpylė šalto vandens sekantis Vliko atsišaukimas:

TAUTIEČIAI,

„Okupacinė Reicho valdžia jau ne kartą yra mėginusi pajungti lietuvių tautą į savo karo mašiną prieš Lietuvos interesus. Ir tik dėl vieningo ir nepalaužiamo mūsų atsparumo visos tos vokiečių pastangos ligi šiol yra visai nepavykusios. Nežiūrint visų tų ligšiolinių nepasisekimų, ir vėl mes esame akivaizdoje naujo vokiečių okupacinės administracijos pasikėsinimo prieš Lietuvą. Vokiečių okupacinė valdžia paruošė planą paimti iš Lietuvos į Reichą darbus, pradedant 1944 m. kovo 5 d., maždaug po 5,000 žmonių kas savaitę: vyrų tarp 15-55 ir moterų tarp 16-45 metų amžiaus, iš viso 100,000 žmonių. Šį lietuvių tautos egzekucijos vykdymą vokiečiai bando pristatyti lietuviškosios administracijos aparatui. Kubiliūnas, kaip pirmasis tarėjas, ir Kupeikevičius, kaip darbo ir socialinių reikalų tarėjo pareigas einas, drįso padėti savo parašus po tokiu planu, tuo padarydami didžiausią nusikaltimą lietuvių tautai.

„Toks milžiniškas darbo jėgos iš Lietuvos išėmimas ne tik naikina pačią lietuvių tautą, bet turi sukelti suirutę mūsų krašto ūkyje ir pakirsti mūsų gynimosi prieš bolševizmą pajėgumą. Todėl Vyriausias Lietuvos Išlaisvinimo Komitetas išpėja visus administracijos pareigūnus, kurie bus bandomi panaudoti šiai žiauriai mūsų tautos egzekcijai vykdyti, aiškiai apsispręsti už savo tautą, už Lietuvą, kad ir grėstų dėl to vokiečių represijos. Visi tokie vykdytojai turi žinoti, kad verčiau yra pačiam nukęsti arba pasitraukus iš savo tarnybinių pareigų slapstytis, kaip būti tūkstančių budelių ir už-

sitraukti tautos pasmerkimą. „Komitetas taip pat nurodo ir visiems šaukiamiesiems nepasiduoti teroro baimei. Kaip į visus ligšiolinius piktus okupantų kėslus mūsų atžvilgiu, taip ir į šitą visi lietuviai turi drąsiai ir vieningai tarti — NE! Visi šaukiamieji ir gaudomieji turi nepasiduoti ir slapstytis, tausodami savo jėgas ir gyvybę nuo bolševikų gintis ir nepriklausomai Lietuvai atstatyti. Komitetas ipareigoja visus tautiečius besislapstantiems teikti pagalbą.

„Pakelkime ir šį sunkų bandymą nepalaužiamu tvirtumu ir vieninga valia. Vardan tos Lietuvos vienybės težydi!

Vyr. Liet. Išlaisvinimo Komitetas

Vilnius, 1944 m. vasario 18 d.” Rudojo Hitlerio brolis ir draugas Raudonasis Stalinas tik džiaugėsi, matydamas nelaimingų Lietuvos žmonių naikinimą. Jis galvojo lygiai, kaip ir Varšuvos sukilimo metu, kad kuo daugiau pasidarys jo sadistinių idėjų irgi genialus brolis, tuo mažiau jam reikės vargti... Tas žmogžudys ir tautų naikintojas, sąmoningai organizavęs badmečius, kad iš karto pražudytų milijonus žmonių (pvz. Ukrainoje), ne kitu tikslu sudarė ir su Hitleriu tą „krauju sucementotą“ draugystę...

Yra manančių, kad vienokiu ar kitokiu keliu Vokietijoje atsidūrė apie 200-300 tūkstančių Lietuvos žmonių. Žinoma, tas skaičius tik spėte spėjamas. Niekas nežino tikrai kiek. Vėliau tremtyje jų tepasirodė tik apie 50-60 tūkstančių. Aišku, dalį tų žmonių rusai užgriebė Rytprūsioje ir juos sugrąžino į plačiąją tėvynę ir... Sibirą. Bet kiti bus žuvę. Apytikriai paskaičiavus, daug su rusų iš-

tremtaisiais bei sunaikintaisiais, Lietuva, nors ir nekariovo, bus nustojusį didelio žmonių nušimčio.

O kur dar skaitlingos ir nuolat skinamos aukos dabartinio Lietuvos „išvaduotojo“ ir „išlaisvintojo“?..

Raudonasis Maras, kaip anais pasakų laikais, nė kieno nesuvaldomas ir nesustabdomas, naikina šalį ištisomis šeimomis, kaimais ir plotais. Vienus žudo jų tėvų namuose, o kitus tremia į tolimą šiaurę, į Sibirą. Baugu, kad ir dabar Lietuvoje gali likti tokios tuštumos, kaip ir po anų bado ir maro metų...

Bet ne! Dabar tuštumų nebūs. Hitlerio ir Stalino mokiniai gerai žino savo mokytojų tautų naikinimo mokslą. Jie pasirūpina, kad „ant žuvusių tautų kapo po 100 metų linksmai šokinėtų šaunūs...“ raudoni maskoliukai.

Tik ar taip bus, kaip Nedorybė nori? Laisvės Kovotojas No. 10, 1943 m. rašė, kad likimas yra Dievo rankose, ne vokiečių... Ir dabar mes galime pasakyti, kad likimas yra tikrai Dievo rankose, o ne Hitlerio ir Stalino, ne vokiečių ir rusų...

Tik tas kryžius mūsų kniumbančiai ir alpstančiai tėvynei yra toks sunkus... Kadgi greičiau ateitų Prisikėlimas ir tikrosios Velykos!..

„NAUJIENAS“ SKAITO VISI SROVIŲ ŽMONĖS: DARBININKAI, BIZNIERIAI, PROFESIONALAI, DVASININKAI, VALSTYBININKAI, MOKSLININKAI, JIE ŽINO, KAD „NAUJIENOS“ PARDUODA TIESINGIAUSIAI ŽINIAS IR GERIAUSIUS PASA-

Skaitvkite „N-nas“

AUTO TAISYMAS IR GASOLINO STOTIS

Atliekami lyginimo ir dažymo darbai. Taisomi motorai, stabdžiai, transmisijos ir t. t. MOBILGAS benzinas, Firestone padangos, baterijos ir automobiliams dalys.

1934 W. 59th Street Tel.: GROVEHILL 6-9136
M. ČESAS, patyres automobilių specialistas

FRANK SALEMONA VIČIUS
pigiai paruošia paprastus ir sudėtingus
INCOME TAX (MOKESČIŲ) BLANKUS
Atlieka knygvedybos patarnavimus.
504 W. 33rd St. (netoli Normal Ave.). Susitarimui tel.:
Victory 2-3486. Kasdien nuo 6 val. vak. iki 10 val. vak.
Šeštad. ir sekmadi. nuo 9 val. ryto iki 9 val. vakare.

LIETUVIŲ TAUTINĖS KAPINĖS

8200 So. Keane Ave., Oaklawn, Illinois

Prašome aplankyti mūsų kapines ir apžiūrėti kelių tūkstančių lietuvių pasirinktas vietas. Lengvomis sąlygomis duodame paskolas pirmiems morgiėjams. Neimame komisijos. Platesnių informacijų telefonuokite:

GROVEHILL 6-5078

GININĖS LIETUVOJE LAUKIA JŪSŲ PAGALBOS. Jūs galite jiems pasiųsti GARANTUOTĄ SIUNTINĮ su drabužiais, avalyne, maistu arba vaistais per seniausią kanadišką eksporto firmą.

J. KAMIENSKI - JANIQUE TRADING CO.

CHICAGO, ILL. — 2314 W. CHICAGO AVE. Tel.: BR 8-6780
BUFFALO, N. Y. — 1162 BROADWAY. Telefonas: FI 1272

Drabužius galima siųsti ir naujus ir dėvėtus. Jūsų giminėms nereikės mokėti jokių maitų: viską sumoka siunčianti firma. Visų siuntinių pristatymas adresatams garantuotas. Drabužiai, maistas ir vaistai gali būti viename siuntinyje. Pradedant 1956 metais didelė nuolaida daiktams, užsakomiems Anglijoje.

Atdara kasdien, nuo pirmadi. iki šeštadi. nuo vidurdienio 12-tos iki 8 vak.

Anglų Kalbos Pamokos

K. KALNĖNAS

6402 So. Fairfield Ave., Chicago 29
(3-čias aukštas, durys po kairei, arti
63-čios gatvės ir California Ave.)
Duoda treniryns prieš karą baigęs
Čikagos universitetą.
1 dol. 25 ct. val. — privačios.
VERTIMAI - ANKETOS - LAIŠKAI

BUDRIKAS duoda \$20.00 už bet koki seną jūsų laikrodėlį, perkant naują Bulovą, Benrus, Elgin, Gruen, Longines, Wittnauer nuo \$39.95 ir aukščiau. Perka ir parduoda Deimantus, Briliantus, seną auksą ir gintarus.

Elektriniai sieniniai laikrodžiai po	\$2.95
Laikrodžiai su gegute po \$6.95 ir aukščiau.	
Mašinėlės plaukams kirpti su žirkėmis	3.95
Žadintuvai laikrodžiai po	1.99
Kišeniniai laikrodžiai po	1.99
Rankiniai laikrodžiai su akmenėliais po	6.99
14 karatų gryno auksa rankiniai laikrodžiai po	29.95
Folding Foto Camera po	9.95
Mažas kišeninis foto aparatas po	1.99
Parker Parkette rašoma plunksna po	1.99
Marine Band lūpinės armikos po	1.99
4 gabalų arbatos setas, vertės \$4.00 už	1.99
Kavai virti chromu padengtas puodas, verės \$4.00 už	1.99
20 gabalų lėkščių setas, vertės \$8.00, tik po	4.00
53 gabalų lėkščių setas meniškai pagražintas, vertės \$69.00 tikrai po	29.95
100 gabalų lėkščių setas, vertės \$52.00, tik po	14.95
53 gab. stainless peilių ir šaukštų setas, vertės \$32.95 už	14.95
53 gab. pasidabruoti Rogers Silverware, vertės \$42.95 tik po	19.95
Vienam asmeniui setas sterling silver, vertės \$32.00 už	19.95
Automatiškas tosteris, vertės \$19.95 už	9.00
Wafflių keptuvės, vertės \$12.95 už	5.95
Heating Pad (Elektrinės pagalvėlės) \$8.00 vertės už	4.00
Vilnoniai blanketai po	3.95
Plunksninės pagalvės po	1.95
Silkinės kaldros po	6.95
Paukuoti cuff links setai su jūsų initialais vertės \$4.00 po	2.00
Balto plieno ir sidabro tįtančios laikrodžių apyrankėlės, vertės \$2.50 už	1.19
Paukuotos laikrodžių grandinėlės, vertės \$3.00 už	1.50
Cigarečių žiebtuvėliai \$2.50 tik po	.93
Vėliausios mados auskarai, vertės \$2.00 po	.98
Rožiniai, vertės \$2.00 už	.75
Rožiniai, vertės \$5.00 už	2.00
Geltono auksa auskarai, vertės \$1.50 už	.50
Perlai, vertės \$3.00 už	.98
Pikniko kėdės po	.49
Tape Rekorderiai, vertės \$129.00 už	69.95
Automatiški Phonografai, vertės \$59.95 už	39.95
Maži radio nupiginti už	12.95
Radio su baterijoms ir elektra	24.95

Televizijos visų žymiausių kompanijų už žymiai sumažintas kainas lengvais išmokėjimais.

Rašomos mašinėlės nuo \$35.00 aukščiau.

Atsinešk šį skelbimą—gausi dykai Lietuvišką Knygą su gaidomis.

Atdara Pirmadieniais ir Ketvirtadieniais vakarais iki 9:30. Sekmadieniais nuo 10 iki 5 popiet. Kitomis dienomis nuo 9—6.

Budriko Radio valanda iš WHFC Radio Station 1450 kil. ketvirtadieniais nuo 6—7 val. vakare.

JOS. F. BUDRIK, Inc.

3241 S. HALSTED ST.
Tel.: CALUMET 5-7237

11 — NAUJIENOS, CHICAGO 2, ILL.
—SATURDAY, MARCH 24, 1956

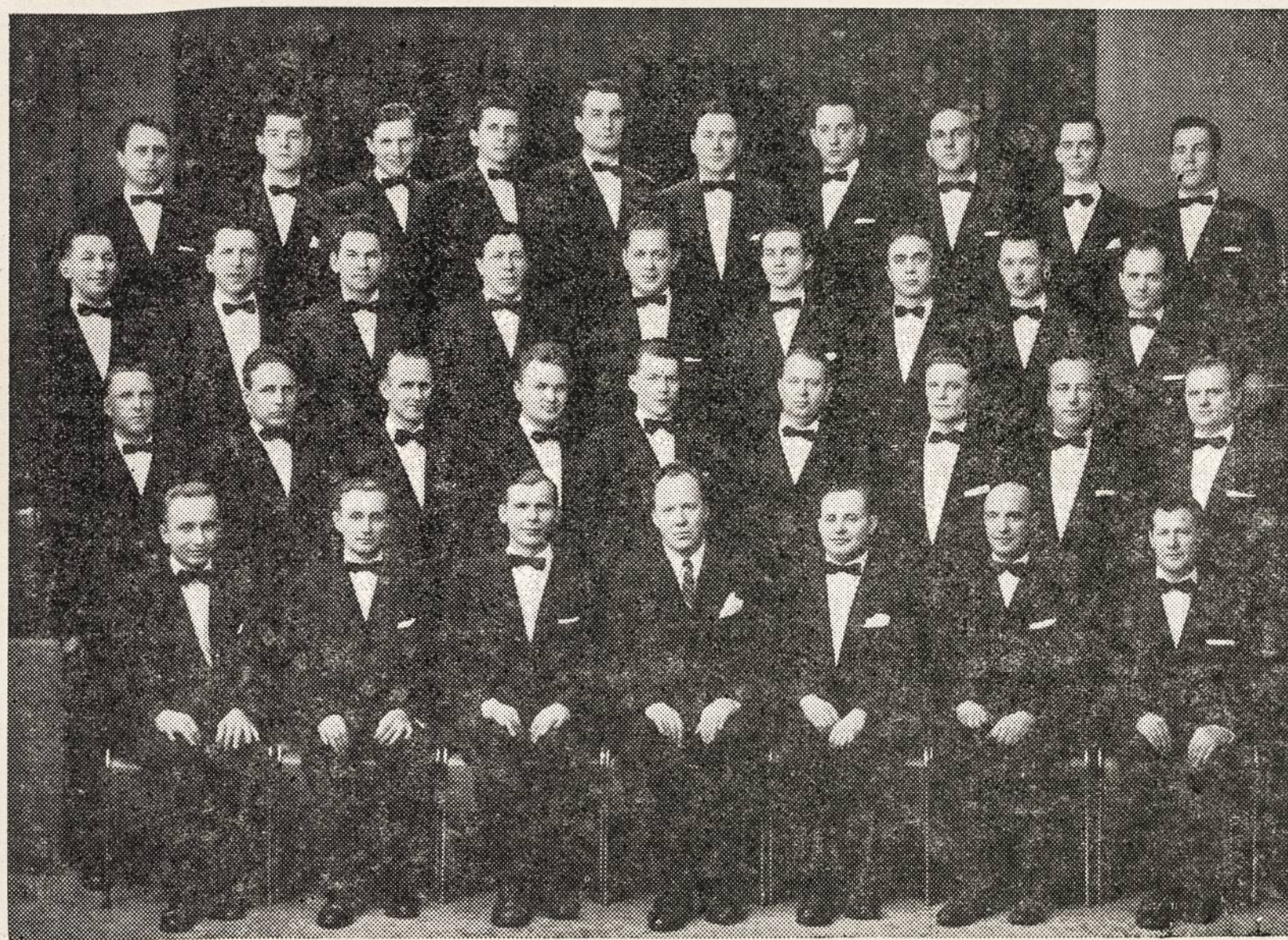
Stasys Baranauskas

PAVASARINIS

NAUJIENU dienraščio KONCERTAS

Sekm., balandžio 8 d., 1956

CHICAGOS LIETUVIŲ VYRŲ CHORAS

Programą atliks Chicago's Lietuvių Vyrų Choras, vadovaujamas muziko V. Baltrušaičio ir solistas Stasys Baranauskas.

SOKOLŲ SALEJE

2337 SOUTH KEDZIE AVENUE

Po koncerto bus šokiai, bufetas ir užkandžiai.